

СЫР ТАБИҒАТЫ

ҚОҒАМДЫҚ - ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ГАЗЕТ

ОБЩЕСТВЕННО - ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

2013 жылдан бастап шығады

● Апта сайын жарық көреді

● E-mail: syr.tabigaty@gmail.com

● www.syrtabigaty.kz

ҚЫЗЫЛОРДАЛЫҚ КӘСІПКЕРЛЕР МАРАПАТ ТӨРІНЕН КӨРІНДІ

Паркінде 59 вагон бар, 5 облысты қамтитын екі бағытта жыл сайын 800 мыңнан астам жолаушы тасымалдайды.

«Асыл дән LTD» ЖШС - 2013 жылы құрылған Қазақстандағы жетекші күріш өңдеу кәсіпорындарының бірі. Бүгінде компанияда 63 білікті маман еңбек етеді.

«Лидер», «Янтарь», «Элита», «Баракат» сортты жылтыратылған күріш, сондай-ақ терең өңделген өнімдер, күріш ұнтағы, қауыз және тары өндіреді. Сапаны қатаң бақылау мен өндіріс процестерін үздіксіз жетілдірудің арқасында компания өнімдері Қазақстан аумағында және шет елдерде тұрақты сұранысқа ие.

Жаңақорған ауданында орналасқан «СКЗ-У» ЖШС - «Қазатомөнеркәсіп» ҰАҚ» АҚ еншілес кәсіпорны, республикадағы инновациялық серпінді өндірістердің бірі.

Астанада Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың қатысуымен «Алтын сапа» және «Парыз» сыйлығының лауреаттарын, «Қазақстанның үздік тауары» республикалық көрме-конкурсының жеңімпаздарын марапаттау рәсімі өтті.

Президент өз сөзінде әр кәсіпкердің жетістігі ел мерейінің айқын көрінісі екенін атап айтты.

- Сіздер сапалы өнім өндіріп, экономиканы дамытуға және халықтың әл-ауқатын арттыруға зор үлес қосып келесіздер. Әлеуметтік жауапкершілікті терең сезініп, қайырымдылық істерге белсене атсалысып жүрсіздер. Бұл - өз кәсібіне адал, іскер және нағыз отаншыл азаматтарға тән асыл қасиет деп санаймын. Мемлекет Сіздерге әрдайым қолдау көрсетуге дайын, - деді Мемлекет басшысы.

Рәсімде сапа саласында жоғары көрсеткішке ие болғаны үшін «Марал-Нұр» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің құрылтайшысы Мұрат Нурсаитовқа «Алтын сапа» сыйлығы табысталды. Сонымен бірге, «Қазақстанның үздік отандық тауар өндірушісі» номинациясы «Асыл дән LTD» ЖШС басшысы Нұрлан Алдамжаровқа берілсе, «СКЗ-У» ЖШС бас директоры Сағыныш Орынбасаров «Парыз-2025» сыйлығының «Экологияға қосқан үлесі үшін» номинациясымен марапатталды.

Облыс әкімінің бірінші орынбасары Данияр Жаналинов, жауапты сала басшылары мен жергілікті кәсіпкерлер салтанатты шараға селекторлық режимде қатысты.

Айта кетейік, 2005 жылы құрылған «Марал-Нұр» серіктестігі әлеуметтік маңызды бағыттарға жолаушылар тасымалы қызметін көрсетеді, 226 адамды тұрақты жұмыспен қамтыған.

2007 жылдан бері индустриаландыру бағдарламасы аясында іске қосылған кәсіпорын жылына 500 мың тонна қуаттылықпен күкірт қышқылын өндіреді. Бүгінге дейін кәсіпорын 6,5 млн тоннадан астам өнім шығарды. Зауытта 273 адам еңбек етеді, олардың 90%-дан астамы - жергілікті тұрғындар.

Kyzylorda-news.kz материалдар бойынша, фото: Қызылорда облысы Кәсіпкерлер палатасы, Asyl Dan LTD ЖШС-нің архиві.

12+ №45(523)
желтоқсан
10 декабря 2025
Сәрсенбі • Среда • Wednesday

**КАЗАХСТАН
ОБНОВЛЯЕТ ПРАВИЛА
НЕДРОПОЛЬЗОВАНИЯ:
СЕНАТ ОДОБРИЛ НОВЫЕ
ПОПРАВКИ**

ЧИТАЙТЕ НА 2-Й СТРАНИЦЕ

**2 МЛРД ДЕРЕВЬЕВ БУДЕТ
ПОСАЖЕНО В КАЗАХСТАНЕ
ДО 2027 ГОДА**

ЧИТАЙТЕ НА 3-Й СТРАНИЦЕ

**КОНЦЕПЦИЮ УПРАВЛЕНИЯ
ОТХОДАМИ РАЗРАБОТАЛИ
В КАЗАХСТАНЕ**

ЧИТАЙТЕ НА 7-Й СТРАНИЦЕ

ПРОГНОЗ ПОГОДЫ ҚЫЗЫЛОРДА	Ср., 10 декабря 2025	Чт., 11 декабря 2025	Пт., 12 декабря 2025	Сб., 13 декабря 2025	Вс., 14 декабря 2025	Пн., 15 декабря 2025	Вт., 16 декабря 2025
 Источник: gismeteo.kz	 Ясно -5°C	 Пасмурно 0°C	 Пасмурно +2°C	 Пасмурно +1°C	 Облачно +6°C	 Малооблачно -2°C	 Ясно 0°C
Долгосрочный прогноз погоды является ориентировочным и отражает только характер изменения погоды.	≤ 6 м/с В -10°C 73% влажн. 769 мм рт.ст.	≤ 6 м/с В -9°C 53% влажн. 763 мм рт.ст.	≤ 1 м/с ЮЗ -3°C 83% влажн. 750 мм рт.ст.	≤ 4 м/с З -2°C 97% влажн. 752 мм рт.ст.	≤ 5 м/с З -1°C 95% влажн. 750 мм рт.ст.	≤ 6 м/с ЮЗ -4°C 85% влажн. 760 мм рт.ст.	≤ 3 м/с В -7°C 84% влажн. 760 мм рт.ст.

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ

Мемлекеттік қызмет көрсетудің сапасы - мемлекеттік органдардың жұмысын бағалаудың басты өлшемі болып табылады.

Мемлекеттік қызмет көрсету сапасы – мемлекеттік қызметшілер жұмысы тиімділігінің басты көрсеткіші.

Мемлекеттік қызметтерді көрсету кезінде халықтың құқықтарын, бостандықтары мен заңды мүдделерін сақтауды қамтамасыз ету белгілерінің бірі болып әкімшілік кедергілерді азайту, халыққа мемлекеттік қызметтерді көрсету тиімділігін арттыру және мемлекеттік қызметтерді сапалы көрсету болып табылады.

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы №ҚР ДСМ-336/2020 «Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік қызметті көрсетудің кейбір мәселелері туралы» бұйрығына сәйкес аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау басқармасы Мемлекеттік қызметтердің мына түрлерін көрсетеді:

-Эпидемиялық мәні жоғары объектінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі туралы санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беру;

-Қоршаған ортаға зиянды заттар мен физикалық факторлардың жол берілетін шекті шығарындылары мен жол берілетін шекті төгінділері, санитариялық қорғау аймақтары мен санитариялық-қорғаныш аймақтары бойынша нормативтік құжаттама жобаларының халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі туралы санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беру; Эпидемиологиялық маңыздылығы жоғары объектінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі туралы санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды алу үшін көрсетілетін қызметті алушы «Электрондық үкімет» веб-порталы арқылы мынадай құжаттарды жолдайды:

-көрсетілетін қызметті алушының ЭЦҚ-мен куәландырылған электрондық құжат нысанындағы өтініш;

Санитариялық-эпидемиологиялық қорытындылар беру жөніндегі мемлекеттік қызметтер көрсету қағидаларының 8-қосымшасына сәйкес санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды алу үшін қажетті зертханалық-аспаптық зерттеулерге сәйкес аккредиттелген зертханалар жүргізген зерттеулер (сынақтар) хаттамаларының электрондық көшірмесі.

Көрсетілетін қызметті берушінің жауапты құрылымдық бөлімшесінің қызметкері объектілерге мемлекеттік көрсетілетін қызмет Стандарттың 8-тармағында көрсетілген құжаттарды тіркеген сәттен бастап 2 (екі) жұмыс күні ішінде ұсынылған құжаттардың толықтығын тексереді. Көрсетілетін қызметті алушы құжаттардың толық емес топтамасын және (немесе) қолданылу мерзімі өтіп кеткен құжаттар топтамасын ұсынған жағдайда, мемлекеттік қызметші өтінішті одан әрі қараудан дәлелді бас тарту дайындайды.

Көрсетілетін қызметті алушы құжаттардың толық топтамасын ұсынған жағдайда, көрсетілетін қызметті берушінің жауапты құрылымдық бөлімшесінің қызметкері 4 (төрт) жұмыс күнде объектіге мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық нормалау жүйесі құжаттарының талаптарына сәйкестігін тексеруді жүзеге асырады. Оның нәтижелері бойынша 1 (бір) жұмыс күні ішінде осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес нысан бойынша объектіні санитариялық-эпидемиологиялық тексеру актісі ресімделді және санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды ресімдейді және береді. Объектілерге санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беруден дәлелді бас тарту үшін мыналар негіз болып табылады:

1) көрсетілетін қызметті алушы мемлекеттік қызметті алу үшін ұсынған құжаттардың және (немесе) олардағы деректердің (мәліметтердің) анықтығын анықтау;

2) ұсынылған деректер мен мемлекеттік қызмет көрсету үшін қажетті мәліметтердің Кодекстің 94-бабына сәйкес бекітілген халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерде белгіленген талаптарға сәйкес келмеуі.

Халыққа мемлекеттік қызметтер «электрондық үкіметтің» веб-порталы арқылы көрсетіледі.

Мемлекеттік қызмет көрсету мерзімі-13 жұмыс күні, қызмет жеке және заңды тұлғаларға тегін негізде көрсетіледі.

Ж.НҮРСҰЛТАНОВА,
Жанакорған аудандық СЭББ басшы орынбасары.

КАЗАХСТАН ОБНОВЛЯЕТ ПРАВИЛА НЕДРОПОЛЬЗОВАНИЯ: СЕНАТ ОДОБРИЛ НОВЫЕ ПОПРАВКИ

Депутаты Сената, рассмотрев в двух чтениях, одобрили поправки в Кодекс РК «О недрах и недропользовании» по вопросам совершенствования недропользования в сфере углеводородов и урана, передает корреспондент агентства Kazinform.

Как сообщил сенатор Шакарим Буктугутов, поправки направлены на дальнейшее совершенствование законодательства в области недропользования, повышение инвестиционной привлекательности, а также защиту интересов государства в урановой отрасли. Так, вводится новый вид контракта на разведку и добычу углеводородов в пределах малоизученных территорий, что позволит инвесторам самостоятельно проводить геологические изучения.

«Уточняется само понятие „малоизученные территории“ и порядок отнесения к таким территориям, что способствует увеличению геологической изученности недр и добычи разведанных запасов углеводородов. В целях сокращения бюрократических процедур и создания благоприятных условий для бизнеса предусматривается ускоренный порядок проведения аукциона по малоизученным территориям», - отметил сенатор.

Также, в случае выполнения недропользователем минимальных обязательств по сейсмическим исследованиям на участке недр, расположенном в пределах малоизученных территории досрочно и намерения осуществить дополнительное бурение в течение трехлетнего периода, законом предлагается снять запрет на бурение и дать возможность недропользователю проводить дальнейшие разведочные работы.

Кроме того, предусматривается, что в рамках контракта на недропользование по малоизученным территориям, доля участия национальной компании в области углеводородов должна составлять 50% и более.

Инвесторам, проводящим геологическое изучение за собственные средства, предоставляется возможность

продлить контракт и перейти к разведке без проведения нового конкурса.

Вместе с тем, недропользователям будет позволено расширять участок, если соседний недропользователь прекратил свою деятельность, а также углублять разведку до 5 000 метров без изменения границ участка - для разведки нижних горизонтов. Также предлагается продлить срок деятельности Государственной комиссии по запасам углеводородов до 2030 года.

Отдельным блоком закона предусматриваются поправки по развитию урановой отрасли.

«Так, в целях обеспечения государственной безопасности и эффективного управления урановыми ресурсами предусматривается приоритетное право национальной компании в области урана на получение лицензий на разведку. Для этого уточняется Программа управления государственным фондом недр, где будут определены территории, предназначенные для разведки и добычи урана национальной компанией в области урана», - сказал Шакарим Буктугутов.

Кроме того, предлагается установить требование, согласно которому при передаче права недропользования через прямые переговоры доля участия национальной компании в проекте должна составлять не менее 75%.

Законом также уточняются основания для досрочного прекращения контракта по добыче урана в случаях:

1) полной отработки запасов урана, предусмотренных в рабочей программе контракта по состоянию на 1 января 2024 года;

2) отказа недропользователя передать долю национальной компании в области урана, если это препятствует увеличению ее участия до 90 процентов, а также отсутствия локализации или передачи технологий по конверсии и обогащению урана при продлении срока добычи или увеличении запасов.

По материалам Д.Искаковой, inform.kz, фото: Pexels.

ЖЕКЕ ЖӘНЕ ЗАҢДЫ ТҰЛҒАЛАР ӨТІНІШТЕРІН ҚАРАУ ЗАҢ ТАЛАБЫ

Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қабылдау Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік Кодексінің талабына сәйкес, атқарылады. Өтініште:

1) жеке тұлғаның тегі, аты, әкесінің аты (егер ол жеке басты куәландыратын құжатта көрсетілсе), жеке сәйкестендіру нөмірі (ол болған кезде), пошталық мекенжайы не заңды тұлғаның атауы, пошталық мекенжайы, бизнес-сәйкестендіру нөмірі (ол болған кезде);

2) жолданым берілетін әкімшілік органның, лауазымды адамның атауы;

3) жолданымның мәні;

4) жолданымның берілген күні;

5) арыз иесінің немесе оның өкілінің қолы;

6) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де мәліметтер көрсетіледі.

Өтініш жоғарында көрсетілген талаптарға сәйкес келмеген жағдайда, әкімшілік орган, лауазымды адам арыз иесіне жүгіну қандай талаптарға сай келмейтінін көрсетеді және оны талаптарға сәйкес келтіру үшін ақылға қонымды мерзімді белгілейді, яйтпесе өтініш қайтаруға жатады, ал өтінішті қайтару екінші өтінішке кедергі жасамайды. Арыз иесі әкімшілік іс бойынша шешім қабылданғанға дейін жолданымды өзінің жазбаша арызы негізінде

кері қайтарып ала алады.

Осы Кодексте белгіленген тәртіппен берілген жолданым міндетті түрде қабылдануға, тіркелуге, есепке алынуға және қаралуға жатады. Жолданым келіп түскен күні тіркеледі, егер жолданым

жұмыс істемейтін күні келіп түскен болса, онда ол жақын уақыттағы кейінгі жұмыс күнімен тіркеледі.

Жолданымды қарау өкілеттігіне кірмейтін әкімшілік органға, лауазымды адамға келіп түскен жолданым, келіп түскен күнінен бастап үш жұмыс күнінен кешіктірмейтін мерзімде әкімшілік рәсімге қатысушыға бір мезгілде хабардар ете (хабарлай) отырып, уәкілетті әкімшілік органға, лауазымды адамға жолданады.

Жолданымда қамтылған бір немесе бірнеше өтінішхатты, талаптарды қарау өкілеттігіне кірмейтін әкімшілік органға, лауазымды адамға олар келіп түскен күнінен бастап үш жұмыс күнінен кешіктірмейтін мерзімде әкімшілік рәсімге қатысушыға бір мезгілде хабардар ете (хабарлай) отырып, уәкілетті әкімшілік органға, лауазымды адамға одан әрі жолданады.

Одан әрі жолданған жолданым немесе оның бөлігі бойынша уәкілетті әкімшілік орган, лауазымды адам осы Кодексте белгіленген тәртіппен әкімшілік рәсімді қозғайды. Кодекс талабына сай, өтінішке сапалы, уақытылы жауап беруді қамтамасыз ету мемлекеттік органдардың жауапкершілігіне міндеттеледі.

Қ.ОМАРОВА,
Сырдария аудандық СЭББ басшысы,
ашық көздерден алынған фотосурет.

«БЖЗҚ» АҚ-НЫҢ ЦИФРЛЫҚ ФОРМАТТА КӨРСЕТЕТІН ҚЫЗМЕТТЕРІНІҢ САНЫ АРТУДА

«Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ (БЖЗҚ, Қор) салымшыларға зейнетақы капиталын қалыптастыру қызметтерінің кең спектрін ұсына отырып, олардың тізбесін үнемі жаңартып, қызмет көрсету сапасын жақсарту мақсатында белсене жұмыс істеуде. Қордың сайтта және мобильді қосымшада 24/7 режимінде көрсететін қызметтерінің қолжетімділігі – салымшылардың өз жинақтарына деген қызығушылығын арттырудың маңызды шарты.

01.01.2025ж. мен 31.10.2025ж. аралығында халыққа шамамен 36,7 млн қызмет көрсетілді. Көрсетілген қызметтердің жалпы санының 22,2 млн-ы электрондық форматта, 13,3 млн автоматты түрде жүргізілді. Осылайша, автоматты, электрондық және қапшықтықтан көрсетілген қызметтердің үлесі жалпы санның 97,8%-ын құрады. Салымшыларға 795,1 мың қызмет жүзбе-жүз көрсетілді, оның ішінде 775,5 мың қызмет тікелей Қордың кеңселерінде жүзеге асырылды.

Естеріңізге сала кетейік, барлық зейнетақы шоттары БЖЗҚ-ға бірінші жарна түскен кезде автоматты түрде ашылады. Сондай-ақ, Қазақстан Республикасының 18 жасқа толмаған азаматтарына нысаналы талаптар автоматты түрде есептеліп, "Ұлттық қор – балаларға" бағдарламасы шеңберінде нысаналы жинақтарды алушыларға нысаналы жинақтарды есептеу және есепке алу үшін нысаналы жинақтау шоттары ашылады.

Есепті кезеңде шартты зейнетақы шоттарын (жұмыс берушінің ЖМЗЖ аударуы нәтижесінде ашылатын ПШЗШ) және нысаналы жинақтау шоттарын ("Ұлттық қор - балаларға" бағдарламасы аясында ашылатын НЖШ) қоса алғанда, зейнетақы жарналарының барлық түрлері бойынша автоматты режимде ашылған жеке зейнетақы шоттарының (ЖЗШ) жалпы саны 1,4 млн жетті.

Жеке зейнетақы шотынан, шартты зейнетақы шотынан (ПШЗШ), сондай-ақ нысаналы жинақтау шотынан (НЖШ) үзінді көшірме алу

бұрынғысынан ең танымал қызмет санатында. Жыл басынан бері ЖЗШ, ПШЗШ, НЖШ-дан 24,2 млн үзінді көшірме берілді. Оның 20,4 млн-ы – электрондық, ал 3,3 млн үзінді көшірме автоматты түрде рәсімделді. Шоттың жай-күйіне қатысты ақпаратты жеке кабинет арқылы алу – зейнетақы жинақтарын қадағалаудың ең ыңғайлы, сенімді және жедел тәсілі. Қызмет тәуілі бойы (24/7) онлайн режимде жұмыс істейді, бұл ақпаратты кез келген уақытта және әлемнің кез келген нүктесінен алуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, зейнетақы шоттары туралы ақпаратты БЖЗҚ сайты арқылы ғана емес, egov.kz электрондық үкімет порталы немесе оның мобильді қосымшасы арқылы да алуға болады. Бұл мемлекеттік қызметтерді бірыңғай платформалар арқылы алуға дағдыланған азаматтарға өте қолайлы. БЖЗҚ 2025 жылдан бастап жыл сайынғы үзінді көшірмелерді пошта арқылы автоматты түрде жіберу тоқтатылғанын ескертеді. Бірақ, зейнетақы жинақтарының жай-күйі туралы ақпаратты "БЖЗҚ" АҚ атына тиісті сұранысты жіберген пошта арқылы алу мүмкіндігі сақталады.

Салымшылардың (алушылардың) Қор сайтындағы және ұялы қосымшасындағы Жеке кабинеттен үзінді көшірме алудан басқа өз деректемелеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу, шотының бар екендігі туралы анықтама алу, 1 немесе 2 топтағы мүгедектіктің мерзімсіз уақытқа белгіленуіне байланысты немесе ерікті зейнетақы жарналары бойынша зейнетақы төлемдерін тағайындау туралы өтініш беру сияқты қызметтерді пайдалануға мүмкіндіктері бар. Сондай-ақ, зейнетақы жарналарын төлеу туралы өтініштің мәртебесін қадағалау, инвестициялық портфельді басқарушыға (ИПБ) жинақтардың бір бөлігін аудару, зейнетақы калькуляторының көмегімен болашақ зейнетақыны болжамды есептеу және т.б. қызметтер қолжетімді. Мәселен, жыл басынан бері салымшылардан

жинағының бір бөлігін инвестициялық портфельді басқарушыларға аудару туралы 67,1 мың өтініш қабылданып, оның 64,4 мыңы электрондық нұсқада іске асырылған.

2025 жылдың басынан бастап 10 ай ішінде деректемелерді өзгертуге 114,0 мың өтініш қабылданды. Оның 107,0 мыңы Қордың кеңселерінде ұсынылды.

БЖЗҚ мамандарына қандай да бір қызмет түрі бойынша жүгіне отырып, салымшылар, әдетте, жинақтарды қалыптастыруға қатысты қосымша кеңестер ала алады. Ақпараттық-түсіндіру жұмыстары аясында 43,6 мың көшпелі таныстырылым өткізіліп, оған 892,3 мың адам қатысты. Бұқаралық ақпарат құралдарында БЖЗҚ хабарламалары бойынша 35,5 мың материал жарияланды.

Салымшылар мен алушылардың кері байланыс (Call-орталық, веб-сайт арқылы кеңес, мессенджерлер, әлеуметтік желілер және басқа байланыс түрлері) арналары бойынша түскен өтініштерінің саны – 434,0 мың.

Естеріңізге сала кетейік, кез келген компания Қор кеңсесіне барып жинақтаушы зейнетақы жүйесінің мәселелері бойынша таныстырылым мен кеңестер өткізуге өтінім бере алады. Ол үшін 1418 нөмірі бойынша байланыс орталығына қоңырау шалып, Қор сайты немесе ұялы қосымшасы арқылы хабарласу қажет.

БЖЗҚ-ның кеңес беру қызметтерін мессенджерлер (+7 777 000 14 18 нөмірі бойынша WhatsApp және Viber чат-боттары) арқылы, 1418 нөмірі бойынша байланыс орталығынан (Қазақстан бойынша қоңырау шалу тегін), enpf.kz корпоративтік сайтынан, сондай-ақ, Instagram, Facebook, ВКонтакте, Telegram, Одноклассники сияқты әлеуметтік желілердегі БЖЗҚ-ның ресми парақшаларынан алуға болады.

«БЖЗҚ» АҚ баспасөз орталығы.

Ұнды Фортификациялаудың Артықшылығы Мен Қажеттілігі

Ұнды Қазақстанда фортификациялау халықтың деңсаулығы мен еліміздің экономикасын нығайтуға мүмкіндік береді.

Фортификация дегеніміз не?

Ол ұнды тарту кезінде аз мөлшерде дәрумендер мен минералды (премикс деп аталатын витаминді-минералды кешен) қосу процесі.

Бұл өнімнің сапасы мен коректілік құндылығын арттыруға мүмкіндік береді. Фортификация процесі кезінде жоғары және бірінші сұрыптағы бір тонна ұнға 150 грамм темір, мырыш қоспалары, фолий қышқылы мен В-тобының дәрумендері қосылады.

Қоспа элементтері тағамдық сапаны арттырады, бірақ ұнның органикалық және басқа да қасиеттеріне әсерін тигізбейді, сонымен қатар жанама құбылыстарды да туғызбайды.

Фортификацияланған ұнның сақтау мерзімі 6-ай. Соңғы 50 жыл ішінде бұл әдіс кең таралған технологияға айналды, яғни 85 елде ұнды міндетті фортификациялау туралы заң

қабылданды.

Бидай әлемде аса өріс алған дәнді егіс, ал ұн көпшілік тұтынатын аса әмбебап және күнделікті өнім болып табылады. Адамның күнделікті рационында нан ерекше орын алады. Мамандардың айтуынша, әлем халқы жыл сайын 400 млн. тоннадан артық ұн пайдаланады. Бидай мен қара бидай –В1, В2, В6, Е дәрумендерімен ниацин, темір, мырыштың көзі.

Осы себепте, бидай ұнының жоғары және бірінші сұрыптарын фортификациялау адам ағзасы үшін темір мен дәрумендер тапшылығының орнын толтыру мәселесін шешуде қолайлы, тез және экономикалық жағынан тиімді.

Адамның денсаулығына қауіпі бар проблемалардың бірі- ол ас үлесіндегі темір мен фолий қышқылы сияқты дәрумендер мен минералдардың жетіспеушілігі болады.

Анемияға әкеп соғады. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының мәліметтері бойынша , әлемде 2 миллиард адам анемияға ұшыраған. Қазақстандағы ұрпақ өрбіту жасындағы әйелдердің 45 пайызы теміртапшылық анемиясымен ауырады. Бұл өз кезегінде ана мен бала өлімі көрсеткіштерінің жоғарылауына, физикалық және ақыл-ой дамуының кешеуілдеуіне әсер етеді. Анемиясы бар әйелдер аз салмақтағы балаларды 30-40 пайыз жиірек босанады, барлық жүрек - қан тамыр, иммундық, эндокриндік, жүйке және басқа ағза мен жүйелер функциялары бұзылады, шала тууға, күтпеген түсік пен өлі тууға, нәрестенің дамуындағы туа біткен ақаулығы бас миының жоқтығы, ми жарығының пайда болуы, т.б. әкеп соғады.

Ал балаларды дене бітімі дамуындағы жетілмеуі, әлсіреген иммунитет, індет пен зиянды экологиялық факторларға тұрақтылықтың нашарлауына әкеледі. Әр адамның денсаулығы- өз қолында. «Ауырып ем іздегенше- ауырмайтын жол ізде» демекші, фортификацияланған ұнды күнделікті тұтынуды үрдіске айналдыруға мән бергеніңіз жөн.

А.Қ.ТАЖМАХАНОВА,
Жалағаш аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Басқармасының бас маманы,
ашық көздерден алынған фотосурет.

КОНДИТЕРЛІК ӨНІМДЕР ТУРАЛЫ

Кондитер өнімдері - әдетте, құрамында қанты көп тағамдық өнімдер. Кондитер өнімдерінің жүздеген түрлері бар. Технологиясына және оған жұмсалатын шикізат түріне қарай негізгі екі топқа (қантты және ұнды) бөлуге болады. Қантты түріне карамель, кәмпит, шоколад, жеміс-жидекті кондитер өнімдері жатады. Ұннан жасалатын кондитер өнімдеріне печенье, прник, торт, кекс, орама (рулет), вафли, т.б. енеді.

Кондитер өнімдері - жоғары калориялы тағам. Мысалы, 100 грамм печеньеде 440 ккал, халуада 570 ккал, шоколад кәмпиті 550 ккал болады. Кондитер өнімдерінің құрамында кант көп (70%-ға дейін) болатындықтан ол ұзақ уақыт сапасын жоғалтпайды. Қағазға оралып та, оралмай да шығарылады. Кейбіреуі пластмасса не металл қораптарға салынады. Көмірсулардың, ақуыздардың және майлардың, сондай-ақ поликаныкпаған май қышқылдарының және кейбір дәрумендердің жоғары мөлшері кондитерлік өнімдердің маңызды құндылығын анықтайды.

Бүгінгі таңда сауда объектілері халықты сапалы кондитерлік өнімдердің, оның ішінде сұранысқа ие өнімдердің (ұн кондитерлік өнімдері, кәмпиттер, печенье, тоқаш және т.б.)

жеткілікті ассортиментімен қамтамасыз етеді.

Жекелеген сауда объектілерінде БАҚ мәліметтері және мемлекеттік органдарға келіп түскен өтініштер бойынша:

- сатып алушылар үшін міндетті (шығарылған күні, жарамдылық мерзімі, өнімнің құрамы, тағамдық құндылығы, өндірушінің атауы мен мекенжайы және т. б.) апараты жоқ;
- өнімнің сәйкестігі мен қауіпсіздігін растайтын (сәйкестік туралы декларация, тауарға ілеспе құжаттама) құжаттарсыз;
- жарамдылық мерзімі аяқталғаннан кейін;
- сақтау шарттарын бұза отырып іске асыру фактілері жиі анықталады.

Бұл бұзушылықтардың барлығы жеке тұлғалар мен мемлекеттік бақылау органдарына дәлелді негіздермен және растайтын дәлелдемелермен келіп түскен көптеген өтініштермен расталады. Өтініштердің 80-90% жарамдылық мерзімі өткеннен кейін және сақтау шарттарын бұза отырып кондитерлік өнімдерді сату фактілері, ал 100% - сәйкестік туралы декларациясыз, яғни сатылатын өнімнің сәйкестік және қауіпсіздік құжаттарысыз өткізу фактілерімен көрсетіледі. Мұндай тауарларды сату халықтың денсаулығы мен өміріне қауіп төндіретінін ескере отырып, қолданыстағы заңнамалық актілердің талаптарына сәйкес, барлық тұтынушыларға кондитерлік өнімдерді таңдау кезінде өнімнің сыртқы түріне және өнімнің таңбалануына: дайындау және жарамдылық мерзімі, құрамы, сақтау шарттарына назар аударуды; таңдалған өнімнің сәйкестігі мен қауіпсіздігін растайтын құжаттарды талап етуді ұсынады.

Осындай талаптардың орындалмауы немесе болмауы, Сізді күмәндандыру керек. Күмәнді сапасыз өнімдер - Сіздің таңдауыңыз емес екенін ескеріңіз!

Сондай-ақ, кондитерлік өнімдерді шамадан тыс тұтыну 2 типті қант диабеті, семіздік, тіс кариесі сияқты ауруларға әкелетінін еске саламыз.

Сондықтан, «тәтті өнімдерді» тұтыну жеткіліксіз физикалық белсенділік, отыру өмір салты жағдайында; бауыр, өт жолдары мен өт қабының аурулары, эндокриндік аурулар бар кезде шектеу керек екенін ұмытпаңыз!

Қ.ОМАРОВА,
Сырдария аудандық СЭББ басшысы,
ашық көздерден алынған фотосурет.

ҚАЗАҚСТАН МЕН ӘЗЕРБАЙЖАН ЗЕЙНЕТАҚЫМЕН ҚАМСЫЗДАНДЫРУ САЛАСЫНДА ӨЗАРА ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ ПЕН СЕРІКТЕСТІКТІ ОДАН ӘРІ БЕКІТУДЕ

2025 жылғы 25-28 қараша аралығында Баку қаласында тәжірибе алмасу бағдарламасы шеңберінде Қазақстан Республикасының "Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ (БЖЗҚ) және Әзербайжан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі жанындағы Мемлекеттік әлеуметтік қорғау қоры (МӨҚҚ) делегацияларының ресми кездесуі өтті.

Бағдарлама аясында екі елдің әлеуметтік қорғау және зейнетақымен қамсыздандыру жүйелерінің таныстырылымдары, цифрлық сервистер мен әкімшілендіру тетіктерін талқылау өтті. БЖЗҚ тарапынан Қазақстанның жинақтаушы зейнетақы жүйесіне, демографияға, зейнетақы қызметтерін цифрландыруға шолу, Қазақстанның халықаралық зейнетақы рейтингтеріндегі ұстанымы ұсынылды.

БЖЗҚ еліміз үшін әлеуметтік маңызы бар "Ұлттық қор - балаларға" жобасы туралы ақпаратпен де бөлісті, бұл жерде БЖЗҚ - нысаналы талаптарды, активтерді, жинақтарды есепке алып, нысаналы жинақтар төлемін жүзеге асырушы оператор.

Азаматтардың барлық қызметтерді қашықтан алуына мүмкіндік беретін зейнетақы қызметтерін цифрландырудағы қазақстандық тәжірибе Әзербайжан тарапының ерекше

қызығушылығын тудырды. БЖЗҚ-ның цифрлық сервистері екі елдің зейнетақы қорлары салымшыларына қызмет көрсету деңгейін арттыру және автоматтандырудың заманауи шешімдері бойынша тәжірибе алмасуға негіз болды.

Делегациялар сондай-ақ МӨҚҚ-ның әлеуметтік төлемдерді тағайындау жөніндегі орталық филиалында, сондай-ақ тұрақты және жедел әлеуметтік қамсыздандыру жөніндегі агенттікте (DOST) және DOST инклюзивті даму орталығында болып, Әзербайжанның мемлекеттік әлеуметтік қызметтер көрсету және азаматтардың әртүрлі санаттарын қолдау жөніндегі инновациялық шешімдерімен танысты.

Кездесу қорытындысы бойынша Тараптар зейнетақы заңнамасының өзгерістері мен жүргізіліп жатқан реформалар туралы ақпарат алмасу, зейнетақы жүйесіндегі цифрлық технологиялар саласында тәжірибе бөлісу, сараптамалық деңгейдегі бірлескен зерттеулерді қоса алғанда, кең ауқымды бағыттар бойынша зейнетақымен қамсыздандыру саласындағы ынтымақтастықты нығайтуға және кәсіби өзара іс-қимылды кеңейтуге бағытталған өзара түсіністік туралы Меморандумға да қол қойды.

«БЖЗҚ» АҚ баспасөз орталығы.

ӘКІМШІЛІК ҚҰҚЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚ ТУРАЛЫ ІС БОЙЫНША ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ІС ЖҮРГІЗУ

Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің 810, 811 – баптарымен әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс бойынша қысқартылған іс жүргізудің негіздері мен тәртібі айқындалған.

Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша, оның ішінде айыппұл түрінде әкімшілік жаза көзделген соттың ведомстволық бағыныстылығына жатқызылған, сондай-ақ оның жасалу фактісін мойындайтын және айыппұлды осы Кодекстің Ерекше бөлімінің бабындағы санкцияда көрсетілгеннен елу пайызы мөлшерінде төлеуге келіскен және ұсынылған дәлелдемелерге шағым жасамайтын, оны жасаған адам анықталған істер бойынша қысқартылған іс жүргізу жүзеге асырылады.

Әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс бойынша қысқартылған іс жүргізу:

- ескерту жасауды қоспағанда, баптың санкциясында өзге де жаза түрлері көзделген;
- құқық бұзушылықты артықшылық берілген немесе иммунитеті бар адамдар жасаған;
- олар бойынша істерді мемлекеттік кіріс органдары қарайтын әкімшілік құқық бұзушылықтар жасалған;
- олар бойынша істерді Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті орган қарайтын әкімшілік құқық бұзушылықтар жасалған жағдайларда, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің және қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті органның уәкілетті жұмыскерлері Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің 804-бабының екінші және 2-1-бөліктерінде көрсетілген баптар бойынша әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы хаттамалар жасаған;
- әкімшілік сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасалған жағдайларда қолданылмайды.

Әкімшілік құқық бұзушылық анықталған және оны жасаған тұлға белгілі болған кезде Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің 804 немесе 805-баптарында аталған уәкілетті адам әкімшілік іс жүргізуді қозғайды, тұлғаға айыппұлды Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің Ерекше бөлігі бабының санкциясында көрсетілген айыппұл сомасының елу пайызы мөлшерінде жеті тәулік ішінде төлеу құқығын түсіндіреді және қажет болған жағдайда белгіленген үлгідегі түбіртекті табыс етеді. Егер әкімшілік құқық бұзушылық автоматты режимде жұмыс істейтін сертификатталған арнайы техникалық бақылау-өлшеу құралдарымен және аспаптармен тіркелсе, адамның айыппұлды белгіленген үлгідегі түбіртекпен бірге айыппұл төлеу қажеттігі туралы нұсқама тиісінше жеткізілген кезден бастап жеті тәулік ішінде көрсетілген айыппұл сомасының елу пайызы мөлшерінде төлеуге құқығы бар.

Айыппұлды көрсетілген айыппұл сомасының елу пайызы мөлшерінде жеті тәулік ішінде төлеген жағдайда іс мәні бойынша қаралды, шешім заңды күшіне енді, ал адам әкімшілік жауаптылыққа тартылды деп есептеледі және қайта қаралуға жатпайды.

Әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс бойынша қысқартылған іс жүргізу бойынша құқық пайдаланылмаған немесе тиісінше пайдаланылмаған жағдайда әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс бойынша іс жүргізу жалпы тәртіппен жүзеге асырылады.

Қазақстан Республикасы
Ұлттық экономика министрлігі
Табиғи монополияларды реттеу
комитетінің Қызылорда облысы
бойынша Департаменті.

"Чекті талап етіңіз, жүлдені ұтып алыңыз" акциясы қайтадан іске қосылды! Тек екі шарты бар: «Amian» қосымшасын және берілген күні 24 сағаттан аспайтын кез-келген фискалдық чекті қосымшаға жүктесеңіз болды, сіз науқанға қатысушы болып шыға келесіз! Күн сайын 5 мың теңгеден 10 мың теңгеге дейін ұтыс ойыны қарастырылған. Бұнымен қоса, токسانына бір мәрте Қазақстанның әр облысында қосымшаға жүктелген фискалдық чектер саны бойынша көшбасшы айқындалатын болады. Ол 100 мың теңге көлемінде сыйақы алады. Күн сайын чекті талап етіңіз және нақты ақшаны, нақты ақшаны ұтып алыңыз!

Қызылорда облысы бойынша
Мемлекеттік кірістер Департаменті.

Акция "Требуи чек, выиграй приз" снова рабо-тает! Всего два условия: приложение «Amian» и любой фискальный чек с датой выдачи не более 24 часов загруженный в приложение и всё вы уже участник акции. Каждый день розыгрыш от 5 до 10 тысяч тенге. И это еще не всё, раз в квартал в каждой области Казахстана будет определен лидер по количеству фискальных чеков, загруженных в приложение. Он получит вознаграждение в размере 100 тысяч тенге. Требуи чек каждый день и выигрывай реальные деньги, реальные деньги!

Департамент государственных доходов
по Кызылординской области.

ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖИНАҚТАРЫ 12 АЙДА 20% ДЕРЛІК ҰЛҒАЙДЫ

2025 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша қазақстандықтардың зейнетақы жинақтарының көлемі 25,84 трлн теңгеге жетті. 12 айда 4,27 трлн теңгеге немесе 19,8%-ға артты.

2025 жылдың 1 қарашасында міндетті зейнетақы жарналары (МЗЖ) есебінен қалыптасқан зейнетақы жинақтарының көлемі 24,46 трлн теңге. Бір жыл бұрынғы көрсеткішпен салыстырғанда 18,0% артық. Міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары (МКЗЖ) бойынша зейнетақы жинақтары – 727,11 млрд теңге, 12 айдағы өсім – 14,7%. Бір жыл ішіндегі ең үлкен өсім ерікті зейнетақы жарналарының (ЕЗЖ) еншісінде. Жарналардың бұл түрі 30,0% артып, көлемі 9,56 млрд теңгеге жетті.

Салымшылардың (алушылардың) зейнетақы шоттарына 2024 жылғы 1 қаңтардан бастап түсе бастаған жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары (ЖМЗЖ) 2025 жылдың 1 қарашасына 642,07 млрд теңге болды.

Түсімдер

Зейнетақы жинақтарының көлемі зейнетақы жарналары мен инвестициялық кіріс түріндегі кіріс ағындары есебінен ұлғаяды.

2025 жылдың 10 айында салымшылардың шоттарына 2,64 трлн теңге мөлшерінде зейнетақы жарналары түсті (өткен жылдың сәйкес кезеңіндегі көрсеткіштен 17,2%-ға немесе 385,86 млрд теңгеге артық).

МЗЖ есебі жүргізілетін жеке зейнетақы шоттарына (ЖЗШ) 2025 жылдың басынан бастап 1 қарашасына дейін 2157,36 млрд теңге (өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда МЗЖ көлемі 9,5%-ға ұлғайды), МКЗЖ – 111,11 млрд теңге (өсім – 17,6%), ЕЗЖ – 1,96 млрд теңге түсті. 2025 жылдың 10 айында ЖМЗЖ 365,22 млрд теңгені құрады.

Төлемдер мен аударымдар

2025 жылдың 10 айында БЖЗҚ-дан жарналардың барлық түрлері бойынша жасалған төлемдер мен сақтандыру ұйымдарына аударымдар 1 539,97 млрд теңгені құрады. Бұл былтыр жасалған төлемдер көлемінен 1,6 есе немесе 550,06 млрд теңгеге көп.

Зейнет жасына толуына байланысты төлемдер 12 айда 18,5% ұлғайып, 01.11.2025ж. 203,37 млрд теңгеге жетті. БЖЗҚ-дан зейнет жасына толуына байланысты кесте бойынша берілетін орташа айлық төлем – 35 728 теңге.

Жыл басынан бері 01.11.2025ж. дейін тұрғын үй жағдайларын жақсартуға және емделуге арналған біржолғы зейнетақы төлемдері (БЗТ) де жүзеге асырылды – 919,55 млрд теңге, мұрагерлік бойынша 54,14 млрд теңге, ҚР-дан тыс жерге тұрақты тұруға кетуге байланысты 36,57 млрд теңге, мүгедектігі бар адамдарға – 2,60 млрд теңге, жерлеуге – 8,87 млрд теңге көлемінде төлем жасалды. Сақтандыру ұйымдарына 314,87 млрд теңге аударылды.

Жеке зейнетақы шоттарының (ЖЗШ) саны

2025 жылдың 1 қарашасындағы жағдай бойынша БЖЗҚ-дағы зейнетақы шоттарының жалпы саны – 18,06 млн. бірлік (12 айдағы өсім – 1,13 млн бірлік немесе 6,7%). Бұл ретте салымшылардың (алушылардың) БЖЗҚ-дағы ЖЗШ саны 2025 жылдың 1 қарашасына 12,68 млн бірлік болды. Оның ішінде: 11,27 млн - МЗЖ бойынша, 756,18 мыңы - МКЗЖ бойынша, 462,23 мыңы – ЕЗЖ есептелетін шоттар. Халықаралық тәжірибеге сәйкес, бір жыл ішінде кемінде бір рет болса да жарна түскен ЖЗШ белсенді шот болып есептеледі. 2025 жылдың 10 айында МЗЖ 7,03 млн ЖЗШ-ға түсті, бұл жарналар енгізілуі тиіс 12,23 млн ЖЗШ-ның 57,5% құрайды. Бұған сондай-ақ 2025 жылдың 1 қаңтарына дейін ашылған шоттар мен есепті кезең ішінде ашылған жаңа шоттар кіреді. Бұл санға елден тыс жерлерге тұрақты тұруға кеткен, бірақ жинағын алу туралы өтінішпен жүгінбеген алушылардың, мұрагерлері зейнетақы жинақтарына мұрагерлік рәсімдемеген қайтыс болған салымшылардың, 2017 жылдан бастап толық мемлекеттік зейнетақымен қамсыздандыруға аударылған әскери қызметшілердің және шоттарына қазақстандық заңнамаға сәйкес жарналар түспеуі керек басқа да санаттағы салымшылардың (алушылардың) шоттары кірмейді.

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес БЖЗҚ-ға аударылған ЖМЗЖ туралы мәліметтер ескерілетін шартты зейнетақы шоттарының саны - 5,39 млн бірлік.

Зейнетақы активтеріне қатысты барлық өзекті ақпарат enpf.kz сайтындағы «Статистика және аналитика» бөлімінде орналастырылған.

«БЖЗҚ» АҚ баспасөз орталығы.

ЧИСТЫЙ ИНВЕСТИЦИОННЫЙ ДОХОД С 2014 ГОДА ПРЕВЫСИЛ 13,6 ТРЛН ТЕНГЕ

С момента консолидации пенсионных активов в ЕНПФ в 2014 году по состоянию на 1 ноября 2025 года накопленный чистый инвестиционный доход превысил 13,60 трлн тенге. С учетом произведённых выплат его доля в общем объёме пенсионных накоплений достигла 42,3%, что подчёркивает значимую роль инвестиционной деятельности в формировании пенсионных сбережений казахстанцев.

При этом доходность за отдельные краткосрочные периоды не отражает реальную эффективность управления пенсионными активами, поскольку доходы в виде вознаграждения по финансовым инструментам и другим операциям, начисленные за короткий промежуток времени, не всегда покрывают колебания стоимости ценных бумаг и курсов валют за данный период. Поэтому объективно оценивать инвестиционный доход целесообразно за период не менее одного года.

Размер начисленного инвестиционного дохода за последние 12 месяцев с ноября 2024 года по октябрь 2025 года составил порядка 2,82 трлн тенге, доходность за данный период - 12,58%. По состоянию на 1 ноября 2025 года доходность ОПВР за последние 12 месяцев составила 7,51%.

В средне- и долгосрочной перспективе обеспечивается положительная реальная доходность пенсионных накоплений, опережающая уровень накопленной инфляции. Так, накопленная инвестиционная доходность с момента основания накопительной пенсионной системы в 1998 году до 1 ноября 2025 года с нарастающим итогом составила 1062,38% при инфляции за весь период 925,20%.

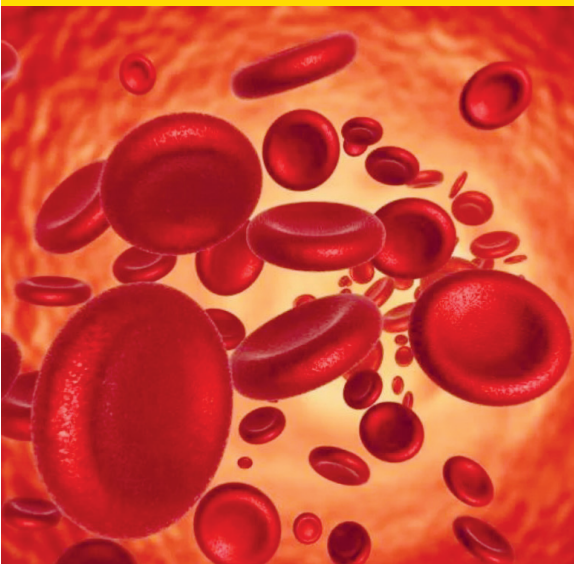
Также напомним, что в Казахстане действует уникальная гарантия сохранности обязательных пенсионных взносов с учётом уровня инфляции. В случаях снижения доходности в отдельном периоде, повлиявшего на накопленную доходность вкладчика при наступлении права на выплаты, компенсация разницы гарантирована государством.

Вся система инвестиционного управления и учета пенсионных активов является прозрачной: каждый вкладчик имеет возможность видеть свой инвестиционный доход в личном кабинете на сайте enpf.kz или в мобильном приложении.

Информация по инвестиционному управлению пенсионными активами ЕНПФ и о финансовых инструментах, в которые размещены пенсионные активы ЕНПФ, публикуется на официальном сайте ЕНПФ (www.enpf.kz) в разделе «Статистика и аналитика/Инвестиционное управление пенсионными активами».

Пресс-центр АО «ЕНПФ».

ТЕМІР ТАПШЫЛЫҒЫ «АНЕМИЯ» ТУРАЛЫ

Анемия- бұл қанның көлем бірлігінде гемоглобин мөлшерінің төмендеуі және эритроциттер санының азаюы, бұл тіндерде оттегінің тапшылығына әкеледі/гипоксия деп аталады. Гемоглобин (темір+ақуыз) оттегімен байланысып эритроциттер арқылы оны тіндерге тасымалдайды. Бұнда гемоглобин оттегі қалдырып көмірқышқыл газын алады. Осылайша ағза тіндерінде газ алмасу процесі жүреді.

Осы функцияны орындау үшін қажетті кез-келген компоненттердің жетіспеушілігімен денеде анемия дамиды..

Ең жиі кездесетін анемия темір жетіспеушілікті болып табылады, сонымен қатар В12 немесе фолий тапшылықты (олар эритроциттердің синтезі қажетті), темірді қорға жинайтын ақуыздың жетіспеу түрінде кездеседі.

Темір тапшылығы анемиясының себептері:

- темірге деген қажеттіліктің жоғарылауы жағдайы жиі адамдарда кездеседі, мәселен- жүктілік кезінде, омыраумен емізуде,

- қыз - келіншектерде ай сайынғы қан жоғалту

- дененің белсенді өсуі мен дамуында (нәрестелерде 5 жасқа

дейінгі балаларда),

- ауыр физикалық жүктеме кезінде темірді шамадан тыс шығындау,

- дұрыс тамақтанбау.

Патологиялық себептер келесімен байланысты болуы мүмкін:

- тұқым қуалайтын аурулармен,

- асқазан-ішек жолдарының әртүрлі ауруларына байланысты темір сіңірілуінің төмендеуі (ферментопатия, жіңішке ішектің аурулары оның ішінде хирургиялық операциялары),

- бүйрек пен бауырдың белок-синтезінің қызметтерінің бұзылуы,

- жасырын қан кету,

- тағы да басқа себептерімен

Анемияның белгілері

- терінің, еріннің және шырышты қабаттардың бозаруы,

- әлсіздік, шаршаудың жоғарылауы, ұйқышылдық,

- бас айналу, құлақтың шуылуы,

- көз алдында жыпылықтайтын «шыбындар» ұшу,

- енгіту, жүрек қағу, пульстің жиі болуы және т.б.

Есіңізде болсын!!! Бұл белгілердің болмауы анемияның болуын жоққа шығармайды, себебі жеңіл және орташа формалары жасырын болуы мүмкін.

Анемияның алдын алу:

1. Дұрыс тамақтану:

- темірге бай - бауыр, ет, балық, анар, алма, қызылша, сұлы мен қарақұмық жармаларын жиі тұтыну,

- В12 дәрумен көзі - ет, құс еті, ішкі өнімдер, теңіз өнімдері, сүт, ірімшік, жұмыртқа,

- Фолий қышқылы - жасыл жапырақты көкөністер, брокколи, бұршақ дақылдары, апельсин, банан, өрік т.б.

- С дәрумен көзі - итмұрын, қарақат, таңқурай, бүлдірген, қырыққабат, болгар бұрышы т.б.

2. Зиянды әдеттерден арылу (темекі шегу және алкогольді ішімдіктерден бас тарту),

3. Дене белсенділігін жоғарылату (күніне 30 минуттан кем емес денешынықтыру),

4. Уақытылы профилактикалық медициналық тексеруден өту (қан анализін тапсырумен).

А.Қ.ТАЖМАХАНОВА,

Жалағаш аудандық санитариялық-

эпидемиологиялық бақылау

Басқармасының бас маманы,

ашық көздерден алынған фотосурет.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚТЫҢ АЛДЫН АЛУ - ҚОҒАМДЫҚ СЕНІМДІ НЫҒАЙТУДЫҢ НЕГІЗІ

Сыбайлас жемқорлық – мемлекеттің тұрақты дамуына, қоғамның әділдікке деген сеніміне төнетін ең үлкен қауіптердің бірі. Ол тек экономикалық шығын әкеліп қана қоймай, азаматтардың мемлекеттік билікке деген көзқарасын әлсіретеді, бәсекелестік пен қоғамдық прогреске кедергі келтіреді. Сондықтан сыбайлас жемқорлықтың алдын алу – бүгінгі күннің ең маңызды стратегиялық міндеттерінің бірі. Сыбайлас жемқорлықтың негізгі себептерін сарапшылар сыбайлас жемқорлықтың таралуына әсер ететін бірнеше факторды атап көрсетеді: Бақылау мен қадағалаудың әлсіздігі, құқықтық сауаттың төмендігі, мемлекеттік қызмет көрсетудегі бюрократиялық кедергілер, қоғамдық мәдениет пен этиканың жеткіліксіз дамуы, тиімсіз кадрлық және басқару жүйелері.Бұл факторлар кез келген салада құқық бұзушылыққа қолайлы орта қалыптастырады. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу кешенді әрі жүйелі тәсілді талап етеді. Ең тиімді бағыттар мыналар:

1.Мемлекеттік аппараттың ашықтығын арттыру-Электронды үкімет, цифрландыру, ашық бюджеттер - жемқорлық тәуекелдерін айтарлықтай азайтатын тетіктер. Қызмет көрсету процесінің барынша автоматтандырылуы адам факторының ықпалын төмендетеді.

2.Қоғамдық бақылауды күшейту-Азаматтық қоғам институттары - БАҚ, ҰЕҰ, еріктілер - мемлекеттік органдардың ашықтығына ықпал етеді. Әрбір азамат заң

бұзушылық фактілерін жасырмай, қоғам игілігі үшін әрекет етуі маңызды.

3.Мемлекеттік қызметшілердің әдеп мәдениетін қалыптастыру-Этика, адалдық, қызметтік тәртіп - кәсіби мемлекеттік аппараттың негізгі қағидалары. Әдеп жөніндегі уәкілдер институтының жұмысы да айтарлықтай рөл атқарады.

4. Жастар арасында адалдық идеологиясын дамыту-Жастар - қоғамның болашағы. Мектептер мен ЖОО-ларда парасаттылық сабақтары мен жобаларды көбейту, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті ерте жастан қалыптастыру нақты нәтижелер береді.

5. Жауапкершілікті күшейту - Жемқорлық үшін жазаның сөзсіздігі - ең тиімді тежегіш факторлардың бірі. Қылмыстық-құқықтық шараларды қатаң сақтау, кінәлілерді әділ жауапқа тарту қоғамның сенімін күшейтеді.6.Адал қоғам – ортақ мақсат-Сыбайлас жемқорлықпен күрес тек мемлекеттік органдардың міндеті емес. Бұл - бүкіл қоғамның ортақ жауапкершілігі. Әрбір азамат өзінің күнделікті өмірінде заңды сақтап, адалдық қағидаларын ұстанғанда ғана ел дамуының жаңа деңгейіне шығады.

Ш.АЙДАРОВА,

Жаңақорған аудандық

санитариялық-эпидемиологиялық

бақылау Басқармасының басшысы.

2 МЛРД ДЕРЕВЬЕВ БУДЕТ ПОСАЖЕНО В КАЗАХСТАНЕ ДО 2027 ГОДА

Министр экологии и природных ресурсов Казахстана Ерлан Нысанбаев рассказал о ходе реализации поручения Главы государства по масштабному озеленению страны, передает Kazinform со ссылкой на ведомство.

По его словам, на сегодня в лесном фонде страны высажено 1,4 млрд саженцев.

План посадки на текущий год составляет 370 млн деревьев, из которых 270 млн уже высажены. Для обеспечения будущих посадок качественным материалом со следующего года начнется строительство шести лесосеменных комплексов. В частности, на осушенном дне Арала создается специализированный питомник площадью до 30 га для выращивания адаптированных саженцев.

- Для исполнения поручения Главы государства

по посадке 2 млрд деревьев проводится системная работа. На сегодняшний день мы посадили 1,4 млрд саженцев. Хочу подтвердить, что в 2026–2027 годах все поставленные задачи будут выполнены, - подчеркнул Ерлан Нысанбаев.

Он также отметил, что поручение Главы государства по посадке деревьев в населенных пунктах исполнено: по стране посажено 18 млн 100 тысяч деревьев.

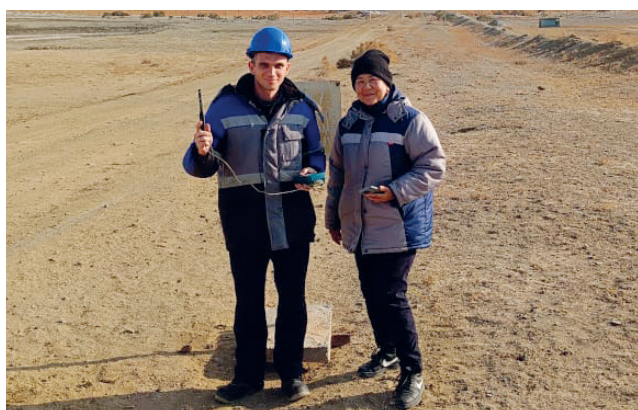
Ранее сообщалось о том, что в Астане, Алматы и Шымкенте полностью внедрена информационная система учета состояния зеленых насаждений.

По материалам А.Елюбаевой,
inform.kz, фото: Акимат Атырауской области.

ТОО «СКЗ-У»: ПРОИЗВОДСТВЕННЫЙ ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ КОНТРОЛЬ И УЧАСТИЕ В АКЦИИ «ТАЗА ҚАЗАҚСТАН» В IV КВАРТАЛЕ 2025 ГОДА. КОМПАНИЯ ПРИЗНАНА ПОБЕДИТЕЛЕМ КОНКУРСА «ПАРЫЗ-2025»

В соответствии со статьёй 182 Экологического кодекса Республики Казахстан, а также утверждённым план-графиком и техническим заданием, на сернокислотном заводе ТОО «СКЗ-У» был проведён производственный экологический контроль за IV квартал 2025 года. Контроль включал исследования атмосферного воздуха, сточных и грунтовых вод, состояния почв, а также радиационный мониторинг. Все работы выполнены в строгом соответствии с требованиями природоохранного законодательства.

Контроль выбросов загрязняющих веществ в атмосферу проводился при стабильном режиме работы оборудования предприятия. Измерения осуществлялись на 10 стационарных источниках выбросов, в шести точках рабочей зоны, а также на границе санитарно-защитной зоны предприятия и жилого поселка Кейден. Анализ показал, что концентрации загрязняющих веществ - диоксида серы, сероводорода, серной кислоты, взвешенных веществ и оксидов азота - не превышают установленных нормативов ПДВ и ПДК.

На предприятии внедрена автоматизированная система мониторинга (АСМ), обеспечивающая непрерывный контроль выбросов загрязняющих веществ. Передача данных осуществляется каждые 20 минут на сервер Национального банка данных состояния окружающей среды и природных ресурсов и в Департамент экологии по Кызылординской области. Превышений предельно допустимых выбросов не зафиксировано.

Производственно-экологический контроль состояния сточных и грунтовых вод проводился на основании утверждённых методик. Были отобраны и проанализированы пробы с канализационной насосной станции, пруда-накопителя и наблюдательных скважин. По результатам испытаний превышений нормативов по основным показателям (взвешенные вещества, хлориды, сульфаты, нефтепродукты, азот, тяжёлые металлы) не выявлено. Грунтовые воды соответствуют санитарным требованиям, утверждённым Министерством национальной экономики Республики Казахстан.

Мониторинг состояния почв проводился на границах санитарно-защитной зоны и прилегающих территориях. Почвенный покров характеризуется как маломугусный и засоленный, что типично для пустынных районов Кызылординской области. Результаты испытаний показали, что содержание загрязняющих веществ в почве не превышает допустимые концентрации. Антропогенное воздействие со стороны предприятия минимизировано благодаря систематическому контролю, рациональному обращению с отходами.

В рамках радиационного контроля выполнены измерения

мощности эквивалентной дозы гамма-излучения на территории предприятия, в том числе на складе химикатов. Результаты показали, что уровень излучения находится в пределах естественного фона, превышений не зафиксировано.

ТОО «СКЗ-У» продолжает активное участие в экологической акции «Таза Қазақстан». ТОО «СКЗ-У» в IV квартале 2025 года продолжило реализацию мероприятий в рамках республиканской экологической акции «Таза Қазақстан», направленной на повышение экологической культуры и озеленение территорий. В течение квартала предприятие осуществило масштабную высадку декоративных и плодовых деревьев - из расчёта пять деревьев на одного сотрудника.

18 октября 2025 года в рамках акции «Таза Қазақстан» ТОО

«СКЗ-У» организовало высадку плодовых деревьев на территории вахтового городка. В ходе мероприятия было высажено 130 саженцев, что стало значимым вкладом предприятия в озеленение зоны отдыха и улучшение экологической обстановки.

2 ноября 2025 года, в соответствии с меморандумом о сотрудничестве между ТОО «СКЗ-У» и акиматом аульного округа Кейден Жанакорганского района, проведена очередная акция «Таза Қазақстан». На территории аульного округа Кейден высажено 230 деревьев. Данное мероприятие направлено на повышение качества окружающей среды, благоустройство населённого пункта и укрепление партнёрства между предприятием и местными исполнительными органами.

12 ноября 2025 года сотрудники ТОО «СКЗ-У» высадили ещё 880 саженцев деревьев на территории, прилегающей к заводу, тем самым продолжив системную работу по озеленению производственных площадей.

По итогам года общее количество высаженных деревьев составило 1360 единиц. Реализуемые инициативы демонст-

рируют приверженность предприятия экологической ответственности и развитию зелёных зон. ТОО «СКЗ-У» планирует и далее активно поддерживать экологические программы и участвовать в мероприятиях, направленных на улучшение состояния окружающей среды.

5 декабря 2025 года в Астане состоялась церемония награждения лауреатов премий «Алтын сапа» и «Парыз», а также победителей республиканского конкурса-выставки «Қазақстанның үздік тауары» с участием главы государства Касым-Жомарта Токаева.

В республиканском конкурсе по социальной ответственности «Парыз-2025» в номинации «За вклад в экологию» в категории крупного предпринимательства была присуждена золотая награда ТОО «СКЗ-У».

Заместитель Премьер-Министра - Министр культуры и информации Республики Казахстан Аида Галымовна Балаева вручила генеральному директору ТОО «СКЗ-У» Сағыншы Алмасбаевичу Орынбасарову диплом обладателя золотой награды и золотую статуэтку «Парыз-2025».

Наш труд в области экологии впервые получил высокую оценку в 2018 году. В том году ТОО «СКЗ-У» заняло второе место в конкурсе «Парыз», став обладателем серебряной статуэтки и Диплома. Сегодня достойное продолжение этого пути и достижение ещё более высоких результатов - это отражение профессиональной ответственности и сплочённости нашего коллектива.

Эта награда является прямым результатом многолетней системной работы нашего предприятия по снижению техногенной нагрузки на окружающую среду, повышению экологической безопасности и внедрению принципов устойчивого развития. Для нас экология - это не формальная обязанность, а часть производственной культуры и основа наших стратегических приоритетов.

Победа в конкурсе «Парыз-2025» мотивирует нас к дальнейшему развитию, работе в соответствии с международными стандартами экологического менеджмента и достижению новых результатов в сфере охраны природы. В дальнейшем мы и впредь будем вносить вклад в экологическую безопасность региона и его социальное развитие.

Любовь к природе - вклад в будущее!

Баалкадиша Абдибаевна УАЛИЕВА,
Старший менеджер по ООС ТОО «СКЗ-У».

БИОЛОГИЯЛЫҚ БЕЛСЕНДІ ҚОСПАЛАР ЖАЙЛЫ НЕ БІЛЕМІЗ?

Ел аузында «БАД» деп аталып кеткен биологиялық белсенді қоспаларды соңғы кезде тұтынушылар дәстүрлі дәрі-дәрумендермен қатар ішіп жүр. Мұндай препараттар негізінен дәріханаларда және маркетингтік жүйе арқалы сатылымға түседі. Осы биологиялық белсенді қоспалар (әрі қарай ББК) дегеніміз не? Ғылыми деректерге сүйенсек, ББК-тағамдық және дәрілік өсімдіктердің концентраты, тағам құрамын байыту үшін қосылып қолданылатын аурудың алдын алу мен азғаның жалпы жағдайын жақсартуға арналған табиғи немесе табиғиға жақын заттар компоненті, жануартекті, минералды, өсімдіктекті шикізаттан химиялық синтез жолмен алынған, табиғи тағамдық және биологиялық белсенді заттардың қосындысы.

Көбінесе, ББК дәрілік заттарға ұқсас дайын нысанда шығарылады: олар капсулалар, таблеткалар, экстрактілер, тұнбалар, ұнтақтар және т.б. болуы мүмкін. Бірақ олар дәрілік құрал болып табылмайды, олар ағзаға жетіспейтін дәрумендер мен минералдардың орнын толықтыру үшін қолданылады., сондықтан оған аса үміт артып, барлық емнен жазыламын деп үміт арту қате түсінік. Осындай қоспа ішетін тұтынушылар осыны ескеруі қажет. Егер де сіз күнделікті рационда биологиялық белсенді қоспаларды қолдануға бел бусаныз, сатып алмас бұрын Кеден одағындағы дәл сол ББК мемлекеттік тіркелуді тексеруді ұмытпаңыз, ол сапалы тауардың кепілі болып табылады. Біздің елде ББК-дың қауіпсіздігін растайтын мемлекеттік мемлекеттік тіркеу туралы белгіленген үлгідегі құжатты, санитариялық-эпидемиологиялық бақылау жөніндегі өкілетті органмен бекітілген тәртіпте беріледі. Сонымен қатар, ҚР ҰӘМ-нің 2016 жылғы 24 маусымда бекітілген № 284 бұйрығының 2-ші тарау, 6 тармағына сәйкес тағамға биологиялық белсенді қоспаларды жарнамалау кезінде мынадай ақпараттар: сауда атауы, құрамына кіретін активті құрауыштар туралы мәліметтері, қолдануға берілген негізгі ұсынымдары, қолдану тәсілі мен дозасы, жанама әсерлері, қарсы айғақтары, балаларға, жүкті әйелдерге қатысты, сондай-ақ емізу кезеңіндегі айрықша нұсқаулары, сату шарттары, қолдану тәсілі көрнекі және түсінікті болуы, өндірушінің атауы, мекен жайы және Қазақстан Республикасында наразылықтарды қабылдауға өндіруші уәкілеттік берген тұлғаның аты, мемлекеттік тіркеу туралы куәліктің нөмірі мен берілген күні міндетті түрде қамтылу қажет.

Биологиялық белсенді қоспаларды дәрілік заттармен салыстыруға, тұтынушылардың сенімін асыра пайдаланып, емдік қасиеттерінің болуы туралы мәліметтерді қамтып, құны мен зерттеулер нәтижелеріне қатысты жаңылыстыру арқылы ұтымды қолдануға тиым салынады. Сонымен қоса, ғалымдардың, денсаулық сақтау мамандарының, мемлекеттік органдардың лауазымды тұлғаларының ұсынымдарына сілтеме жасап ұсыныстар жасауға болмайды. Биологиялық белсенді заттарды жарнамалау кезінің әрбір жағдайында жарнамалау объектісі дәрілік зат болып табылмайтыны туралы ескертуді көрсету қажет. Биологиялық белсенді қоспаларды қолдану немесе қолданбау-әркімнің таңдауы. Дегенмен, ББК қабылдауды ұйғарсаңыз, онда ол шешімге ақылмен қарап, өнім туралы сізге айтылғанның бәріне сене бермей, «СЕНІҢІЗ, бірақ ТЕКСЕРІҢІЗ!» деген қағиданы ұстаныңыз.

А.Қ.ТАЖМАХАНОВА,
Жалағаш аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Басқармасының бас маманы,
ашық көздерден алынған фотосурет.

Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер Департаменті 2025 жылғы 3 сәуір мен 31 желтоқсан аралығында "Чекті талап ет - жүлдені ұтып ал!" республикалық акциясы өтіп жатқандығын хабарлайды, онда әрбір азамат ақшалай және басқа да бағалы сыйлықтардың иегері болуға мүмкіндік алады. Сондай-ақ, 2025 жылдың 1 мамырынан 31 желтоқсанына дейін "бәйге" акциясы басталды, оның қорытындысы бойынша облыстың ең белсенді қатысушысы тоқсан сайын 100 мың теңге ала алады. Акцияларға қатысу үшін Appstore немесе Playmarket-тен "Amian" тегін мобильді қосымшасын жүктеп алып, тауарлар мен қызметтер үшін фискалдық чектерді тіркеу қажет. Қатысыңыз және пайдамен жеңіңіз!

Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер Департаменті.

Департамент государственных доходов по Кызылординской области сообщает, что с 3 апреля по 31 декабря 2025 года проводится республиканская акция «Требуи чек - выиграй приз!», где каждый гражданин получает шанс стать обладателем денежных и других ценных призов. А также, с 1 мая по 31 декабря 2025 года стартовала акция «Байге», по итогам которой самый активный участник области может получить 100 тысяч тенге ежеквартально. Для участия в акциях необходимо скачать бесплатное мобильное приложение «Amian» из Appstore или Playmarket и зарегистрировать в нем фискальные чеки за товары и услуги. Участвуйте и выигрывайте с пользой!

Департамент государственных доходов по Кызылординской области.

ХАБАРЛАНДЫРУЛАР

ОБЪЯВЛЕНИЯ

«Кристалл Менеджмент» АҚ ҚР Экологиялық кодексінің 96 бабына сәйкес 12.01.2026 ж. 10:30-да Қызылорда облысы, Жалағаш ауданы, Жалағаш а.о., Желтоқсан к-сі, 7 (мәдениет үйі ғимаратында) "КристаллМенеджмент"АҚ келісімшарттық аумағы шегінде тереңдігі 800м(+ -250м) Б-25, Б-26 ұңғымаларын салудың топтық техникалық жобасына Қоршаған ортаны қорғау бөлімі", табиғатты қорғау іс-шараларының жоспары бойынша ашық жиналыс түріндегі қоғамдық тыңдау өтетіндігін хабарлайды.

Қоғамдық тыңдаулар өткізу қағидаларының 1 тарау 8 тармағына сәйкес ұсыныстар мен ескертулерді жергілікті атқарушы орган қабылдайды: a.koszhanova@korda.gov.kz ақпараттық жүйе:https://ndbecology.gov.kz/ ZoomКонференция: https://us04web.zoom.us/j/71564656212?pwd=2GPNbn35C51plxQqA7lzKclikzmdHW.1 Конференция идентификаторы:715 6465 6212 Кіру коды: d4FTEV Жергілікті атқарушы органның электрондық мекенжайы мен пошталық мекенжайы: Қызылорда облысының табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу Басқармасы: prd@korda.gov.kz, a.koszhanova@korda.gov.kz Қызылорда қаласы, Бейбарыс Сұлтан көшесі, №1, тел: 8-(7242)-60 -53-62.

Белгіленген қызметтің бастамашысы: «Кристалл Менеджмент» АҚ, Алматы қ-сы, Чайковский к-сі, 95. БИН 071240002008. Тел: +77013621320, e-mail: A.INOZEMTSEV@CRYSTAL-MANAGEMENT.KZ Жобаны жасақтаушы: «ЭКО-ОРДА» ЖК. ҚР, 120000, Қызылорда қаласы, Сырдария мөлтек ауданы, №20 үй, кв.39 Тел. +7777 785 13 46, e-mail: ecoorda@bk.ru Бұрыштық нүктелердің координаттары: 45о 38' 00"64о 20' 00", 45о 41' 25"64о 18' 45", 46о 02' 36"64о 17' 05"

АО «Кристалл Менеджмент»в соответствии с требованиями ст.96 Экологического Кодекса РК, сообщает, что 12.01.2026 года в 10:30 по адресу Кызылординская область, Жалағашский район, Жалағашский с.о., ул. Желтоқсан 7 (здание дом культуры), состоятся общественные слушанияв форме открытого собрания по проекту«Раздел охраны окружающей среды к групповому техническому проекту строительства скважин Б-25, Б-26 глубиной 800м (+ -250м) в пределах контрактной территории АО «Кристалл Менеджмент»», план природоохранных мероприятий.

Согласно прил.1 п.8 правил проведения общественных слушаний предложения и замечания принимает местный исполнительный орган:а.koszhanova@korda.gov.kzi информационная система: https://ndbecology.gov.kz/ ZoomКонференция: https://us04web.zoom.us/j/71564656212?pwd=2GPNbn35C51plxQqA7lzKclikzmdHW.1 Идентификатор конференции: 715 6465 6212. Код доступа: d4FTEV Электронный адрес и почтовый адрес местного исполнительного органа: Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Кызылординской области: prd@korda.gov.kz, a.koszhanova@korda.gov.kz, г.Кызылорда, улица Бейбарыс Султан, № 1, тел: 8-(7242)-60-53-62.

Инициатор намечаемой деятельности: АО «Кристалл Менеджмент», г. Алматы, ул. Чайковского, 95. БИН 071240002008. Тел: +77013621320, e-mail: A.INOZEMTSEV@CRYSTAL-MANAGEMENT.KZ Разработчик: ИП «ЭКО-ОРДА». РК, 120000, город Кызылорда, мкр-н. Сырдария, дом №20, кв. 39 Тел. +7777 785 13 46, e-mail: ecoorda@bk.ru Координаты угловых точек: 45о 38' 00"64о 20' 00", 45о 41' 25"64о 18' 45", 46о 02' 36"64о 17' 05"

13.01.2026 жылы сағат 11:00-де Қызылорда облысы, Сырдария ауданы, Тереңөзек кенті, Қонаев көшесі, 8 ғимаратта «Қызылорда облысы Сырдария ауданында орналасқан "Қоныс" кен орнында құм-киыршық тас қоспасын өндіруге арналған тау-кен жұмыстарының жоспарына» жобасына «Қоршаған ортаны қорғау» материалдарын талқылау үшін қоғамдық тыңдаулар өткізеді.

Координаттары: 46° 03' 48"с.б., 65° 04' 32" ш.е., 46° 03' 55" с.б., 65° 04' 27" ш.е., 46° 04' 22" с.б., 65° 05' 05" ш.е., 46° 04' 41" с.б., 65° 05' 18" ш.е., 46° 04' 40" с.б., 65° 05' 31"ш.е., 46° 04' 15" с.б., 65° 05' 23" ш.е., 46° 04' 06" с.б., 65° 05'14" ш.е. Қоғамдық тыңдау онлайн режимінде ZOOM платформасында бейнеконференция байланысы арқылы өтеді. Сілтеме: https://us05web.zoom.us/j/5113536352?pwd=SGNRdCtZVWdVtVBTWnJlVWpnyckNjQT09&omn=81403532244

Жеке конференция нөмірі: 511 353 6352. Қосылу коды: eHh862.

Тапсырыс беруші: "ҚҰАТАМЛОНМУНАЙ" БК ЖШС, БСН 941040001055, Қызылорда қ., А. Иманов к-сі, №108 Ғ.

Жобаны әзірлеуші: «КазЭкосистемс» ЖШС, БСН 080840008840, Қызылорда қ., Байтұрсынов көш.48, тел.: 8(7242)275299, kazecosystems@mail.ru.

Қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде, барлық ескертулер және / немесе ұсыныстар https://ndbecology.gov.kz/ Ақпараттық жүйесінде қабылданады.

Жоба бойынша қосымша ақпарат: 8(7242)275299.

ЖАО эл.поштасы мен пошталық мекенжайы:Қызылорда облыстық табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы: Қызылорда қ., С.Бейбарыс көш.1, a.koszhanova@korda.gov.kz, 8(7242)605369.

13.01.2026 года в 11:00 по адресу: Кызылординская область, Сырдарынский район, Теренозекский с.о., с.Теренозек, ул.Кунаева, 8 состоится общественные слушания в форме открытого собрания по Разделу «Охрана окружающей среды» к Плану горных работ для добычи песчано-гравийной смеси на месторождении «Конис», расположенном в Сырдарынском районе Кызылординской области.

Координаты участка: 46° 03' 48"с.ш., 65° 04' 32" в.д., 46° 03' 55" с.ш., 65° 04' 27" в.д., 46° 04' 22" с.ш., 65° 05' 05" в.д., 46° 04' 41" с.ш., 65° 05' 18" в.д., 46° 04' 40" с.ш., 65° 05' 31"в.д., 46° 04' 15" с.ш., 65° 05' 23" в.д., 46° 04' 06" с.ш., 65° 05'14" в.д.

Общественные слушания также проводятся в онлайн-режиме посредством видеоконференцсвязи на платформе ZOOM. Ссылка приглашения: https://us05web.zoom.us/j/5113536352?pwd=SGNRdCtZVWdVtVBTWnJlVWpnyckNjQT09&omn=81403532244

Идентификатор конференции: 511 353 6352, Код доступа: eHh862.

Заказчик: ТОО СП «ҚҰАТАМЛОНМУНАЙ», БИН 941040001055, г.Кызылорда ул.А. Иманов, №108 Ғ

Разработчик проекта: ТОО «КазЭкосистемс», БИН 080840008840, г.Кызылорда, ул.Байтұрсынова,48, тел.:8(7242)275299, эл.почта: kazecosystems@mail.ru.

Все замечания и/или предложения принимаются в срок не позднее 3 рабочих дней до даты проведения общественных слушаний в Информационной системе https://ndbecology.gov.kz/.

Дополнительная информация по проекту: тел. 8(7242)275299.

Электронный адрес и почтовый адрес МИО: Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Кызылординской области: г.Кызылорда, ул.С.Бейбарыс, 1, a.koszhanova@korda.gov.kz, 8(7242)605369.

«Рза-Мұнай-Газ-Құрылыс» ЖШС-і 18.12.2025 ж. бастап 5 жұмыс күні ішінде «Қызылорда облысының Қазалы ауданынында "Рза-Мұнай-Газ-Құрылыс" ЖШС-не шаруашылық қызметі үшін атмосфераға лаптаушы заттардың декларацияланатын эмиссияларымен бірге экологиялық бағалау материалдарын (ҚОҚБ) көпшілік алдында талқылау түрінде бірыңғай экологиялық порталда https://ndbecology.gov.kz// қоғамдық тыңдау өтетіндігі туралы хабарлайды.

Жобаға қатысты ұсыныстар мен ескертулерді бірыңғай экологиялық порталда https://ndbecology.gov.kz// қалдыруға болады.

Инициатор: «Рза-Мұнай-Газ-Құрылыс» ЖШС-і, Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, Айтеке би кенті, Жалдыбай Жырау көшесі, №1А, ЖСН 140140020451.

Жобаны әзірлеуші: «Еco Engineering» ЖШС-і, ЖСН 050 240 004 701, Қызылорда қаласы, Сұлтан Бейбарыс көшесі, тел/факс: 8 (7242) 700-308, 700-306.

Қосымша мәліметтерді алуға болатын электрондық пошта мен телефон нөмірі: 8 (7242) 700-308, 700-306, e-mail: eco-engineering@mail.ru.

Жергілікті атқарушы органның электрондық мекенжайы және пошталық мекенжайы: Қызылорда облысының Табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу Басқармасы: prd@korda.gov.kz, Қызылорда қаласы, Бейбарыс Сұлтан көшесі, №1, тел: 8-(7242)-60-53-62.

ТОО «Рза-Мұнай-Газ-Құрылыс» уведомляет о проведении общественного слушания в форме публичного обсуждения с 18.12.2025 г. в течении 5 рабочих дней на Едином экологическом портале https://ndbecology.gov.kz// по проекту «Декларируемые эмиссий загрязняющих веществ в атмосферу для хозяйственной деятельности ТОО «Рза-Мұнай-Газ-Құрылыс» с материалами экологической оценки (РООС) в Казалинском районе Кызылординской области. Ознакомиться с документацией, оставить предложения и замечания можно на Едином экологическом портале https://ndbecology.gov.kz//.

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «Рза-Мұнай-Газ-Құрылыс», Кызылординская область, Казалинский район, кент Айтеке би, ул. Жалдыбай Жырау №1А, БИН 140140020451.

Разработчик проекта: ТОО «Еco Engineering», г. Кызылорда, ул. Султан Бейбарыс, 46, БИН 050 240 004 701, тел/факс: 8 (7242) 700-308, 700-306.

Электронный адрес и номер телефона, по которым можно получить дополнительную информацию о намечаемой деятельности: тел.: 8 (7242)230306, e-mail: eco-engineering@mail.ru.

Электронный и почтовый адрес местного исполнительного органа: Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Кызылординской области: prd@korda.gov.kz, г.Кызылорда, улица Бейбарыс Султан, № 1, тел: 8-(7242)-60-53-62.

ХАБАРЛАНДЫРУ

«Аққұм Жер» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі серіктестік қатысушыларына 2025 жылдың 24 желтоқсан күні сағат 10.00-де жиналыс өткізлетінін хабарлайды. Мекен-жайы: Қызылорда облысы Жалағаш ауданы Аққұм ауылының Мәдениет үйі. Қатысушыларды тіркеу 2025 жылы 24 желтоқсан күні сағат 09.00-де басталады. Күн тәртібінде:

1. Серіктестіктің Қызылорда облысы бойынша «ҚазАгроҚаржы» АҚ филиалына қаржы лизингі шарттары бойынша қайта құрылымдау мәселесі;

Егер 2025 жылдың 24 желтоқсан күні жиналысқа қатысушылардың қворумы жиналмаған жағдайда «Аққұм Жер» ЖШС серіктестік қатысушыларына жиналыс 2025 жылдың 25 желтоқсан күні сағат 12.00-де Қызылорда облысы жалағаш ауданы Аққұм ауылының Мәдениет үйінде өткізіледі. Қатысушыларды тіркеу сағат 10.00-де басталады.

«Аққұм Жер» ЖШС серіктестік қатысушыларына жиналысқа өздерімен бірге төлқұжаттары және сенімхат негізінде әрекет етуші қатысушылардың сенімхаттарының көшірмесі болуы тиіс. Мұрагерлік бойынша құрылтайшылардың тиісті растаушы құжаттары болуы қажет.

«Аққұм Жер» ЖШС әкімшілігі.

СЫБАЙЛАС

ЖЕМҚОРЛЫҚТЫҢ

АЛДЫН-АЛУ ШАРАЛАРЫ

ТУРАЛЫ

Сыбайлас жемқорлықпен күресу еліміздің бүгінгі күнгі күрделі мәселелерінің бірі болып отыр. Үлкен әлеуметтік қасірет болып табылатын ол саяси даму тұрғысынан бір-біріне ұқсамайтын әлемдегі барлық елдердің қайсын болмасын да қатты алаңдататыны айқын.

Сыбайлас жемқорлықтың мемлекеттің бәсекеге қабілеттілігін едәуір төмендететіні, қоғамда демократиялық қайта құруларды жүзеге асыруды тежейтін, елдің халықаралық беделіне көлеңке түсіретіні белгілі. Ең бастысы - адамдардың қоғамның демократиялық негізіне деген сеніміне, заң мен әділдікке деген сеніміне, түптеп келгенде, билікке деген сеніміне кері әсер ететіні хақ.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегияның негізгі басымдықтарының бірі - сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет деңгейін қалыптастыру болып табылады. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңында «сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру - сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл субъектілерінің қоғамда сыбайлас жемқорлыққа төзеушілікті көрсететін құндылықтар жүйесін сақтау және нығайту бойынша өз құзыреті шегінде жүзеге асыратын қызметі» деп түсіндіріледі. Яғни, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет - бұл адамның саналы және адамгершілікпен сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұру қабілеті. Тұлғаның сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениеті дегеніміз, ол сол тұлғаның қоғам қауіпсіздігіне және игілігіне сыбайлас жемқорлықтың зияны туралы білімін қамтитын қасиеті. Ол индивидтің жай ғана сыбайлас жемқорлықты төзеуі ғана емес, сонымен қатар оны жоюға, онымен күресуге талпынуы болып табылады. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заң талабының аясында жемқорлыққа қарсы іс-әрекеттер әр салада жүзеге асырылуда. Әсіресе, халық паракорлық дертімен жиі бетпе-бет келеді.

Сыбайлас жемқорлықпен күресті жеке қарау мүмкін емес. Сондықтан, кез келген ортада пара беру мен пара алудың жолын кесуде қоғам болып белсенділік танытуымыз қажет. Мемлекеттік қызметшілердің сыбайлас жемқорлық қылмыстар және осы тұрғыдағы құқық бұзушылықтарға бой алдыруының себебі көп. Оған ең алдымен қызметшілердің білім деңгейінің, әдептілік ұстанымының төмен болуы әсер ететін болса керек. Кей мемлекеттік қызметшілердің құқық бұзушылыққа немқұрайлылық танытуы, кәсіби әдептілігінің жетіспеуі де, жеке басының қамын ойлауы да паракорлықтың дендеуіне септігін тигізуде. Қазақстан Республикасы 2015 жылғы 18 қарашадағы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңының талаптарын орындау мақсатында Жалағаш аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау басқармасында (әрі қарай-Басқарма) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша жұмыстар жүргізілді. Басқармада сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі 2025 жылға арналған іс-шаралар жоспарына сәйкес жыл басынан бастап, сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, мемлекеттік қызметшілердің Әдеп кодексі бойынша құқықтық оқытулар, семинар сабақтары ұйымдастырылып өткізілуде. Бұқаралық ақпарат құралдарында сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған жол бермеу тақырыбында мақалалар жарияланды. Сондай-ақ, әлеуметтік желілерде (facebook, Instagram) мақалалар үнемі жарияланады. Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін уақытылы және сапалы қарау қадағаланып, барлық өтініштер белгіленген мерзімде қаралады. Басқармада мемлекеттік қызметтің 3 түрі көрсетіледі. Мемлекеттік қызметтер «elicense.kz» веб порталы арқылы электрондық түрде қабылданып, заң шеңберінде қаралып жауап беріледі. Басқарманың мемлекеттік қызметшілері арасында сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды уақтылы анықтау және жолын кесу үшін мамандар арасында заңсыз әрекеттеріне жеке және заңды тұлғалардың шағымдары үшін арнайы жәшік орнатылған, сондай-ақ «Сенім» телефоны бар.

Мамандар арасында сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жұмыстары үнемі бақылауға алынған. Қазақстан Республикасының әр азаматы сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыра білсе еліміздің дамуы бұданда биік дәрежеге көтерілетіні хақ. Жалпы, кез-келген қызметкер өз отбасында, әріптестерінің арасында осы бір қағидаларды ұран қыла білсе, бұл індеттің түбімен жойылатыны анық.

Әрбір қоғам дамуының жақсы жағымен қатар көлеңкелі тұсы да қатар жүретіндіктен, елдің әлеуметтік хал-ахуалының жақсарып, экономикалық жоғары даму деңгейіне жетуді, халқымыздың демографиялық өсіп-өнуін көздеген шаралар жасалынып жатқан кезде, алға басқан қадамды кейін тартып, дамуымызға тежеу болып отырған сыбайлас жемқорлықпен күресті күшейту - әрқайсымыздың азаматтық борышымыз болып табылады.

Г.АЙМБЕТОВА,
Жалағаш аудандық СЭББ басшысы.

БЖЗҚ-ДАҒЫ «АШЫҚ ЕСІК КҮНІ»: ЕҢ ӨЗЕКТІ ЖӘНЕ ЖИІ ҚОЙЛАТЫН СҰРАҚТАРҒА ЖАУАПТАР

Халық арасында ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізу аясында «БЖЗҚ» АҚ-ның барлық филиалдарында 2025 жылдың 4 желтоқсан күні онлайн форматтағы Ашық есік күні өткізілді. Бұл жолы қандай да бір нақты тақырып болған жоқ – Қор мамандары жиналған жұрттың барлық сауалдарына толыққанды жауап берді. Мәселен:

- Зейнетақы жарналарын аудармаудың салдары қандай?
- Зейнетақы шотын қалай қадағалап отыруға болады?
- Еңбек қызметі аяқталғаннан кейін де берекелі өмір сүру үшін зейнетақы жоспарын жасауды қай кезден бастаған дұрыс?

Өткізілген іс-шара барысында осы және өзге де тақырыптар қызу талқыға түсті. БЖЗҚ мамандары қатысушыларға өз зейнетақы шоттарын мониторингтеу үшін ұсынылатын Қордың онлайн-құралдары мен сервистерін пайдалану мүмкіндіктері, тұрғын үй жағдайларын жақсарту және (немесе) емделуге біржолғы зейнетақы төлемін (БЗТ) алуға өтініш жасау тәртібі, инвестициялық кірістің өзгеру себептері және зейнетақы төлемдеріне құқығы бар тұлғаларға кесте бойынша төлемдерді есептеу әдісі туралы әңгімелеп берді. Бұдан басқа, өңірлік бөлімшелердің жауапты қызметкерлері басқа да қызықтырған сұрақтарға жауап беріп, жеке кеңестерімен көмектесті.

Онлайн кездесу үлкен қызығушылық тудырып, қатысушылардың пікірлері бойынша пайдалы және нәтижелі болды.

Естеріңізге сала кетейік, салымшылар мен алушылар үшін Қор есігі әрдайым ашық. Зейнетақы жүйесінің мәселелері бойынша ақыл-кеңесті салымшылар БЖЗҚ филиалдарында да, enpf.kz сайты, мессенджерлер және әлеуметтік желілер арқылы онлайн режимінде де ала алады. Оған қол жеткізу тәсілдері де іс-шарада айтылды.

«БЖЗҚ» АҚ баспасөз орталығы.

«ДЕНЬ ОТКРЫТЫХ ДВЕРЕЙ» В ЕНПФ: ОТВЕТЫ НА САМЫЕ АКТУАЛЬНЫЕ И ЧАСТО ЗАДАВАЕМЫЕ ВОПРОСЫ

4 декабря 2025 года в рамках информационно-разъяснительной работы среди населения во всех филиалах ЕНПФ в онлайн-формате прошел День открытых дверей. В этот раз не было одной заданной темы – специалисты Фонда отвечали на все вопросы собравшихся.

Что будет, если не платить пенсионные взносы?

Где контролировать свой пенсионный счет?

Когда надо начинать планировать свою пенсию, чтобы жить безбедно после окончания трудовой деятельности?

На эти и другие темы шло бурное обсуждение в ходе прошедшего мероприятия. Специалисты Фонда рассказали участникам также о возможности использования онлайн-инструментов и сервисов Фонда, предоставляемые для мониторинга своего пенсионного счета, о порядке обращения за выплатами для улучшения жилищных условий и (или) оплаты лечения (ЕПВ), о причинах изменения инвестиционного дохода и о расчетах выплат по графику лицам, имеющим право на пенсионные выплаты. Помимо этого, ответственные работники региональных подразделений провели и персональные консультации по формированию пенсионного капитала.

Онлайн-встреча вызвала большой интерес и по отзывам участников была полезной и продуктивной.

Напоминаем, что двери ЕНПФ открыты для вкладчиков и получателей каждый рабочий день. Консультацию по вопросам пенсионной системы вкладчики всегда могут получить как в филиалах ЕНПФ, так и в режиме онлайн: на сайте enpf.kz, в мессенджерах и социальных сетях. О том, как это сделать, также было рассказано на мероприятии.

Пресс-центр АО «ЕНПФ».

ХАЛЫҚТЫҢ САНИТАРИЯЛЫҚ-ЭПИДЕМИОЛОГИЯЛЫҚ САЛАМАТТЫЛЫҒЫ САЛАСЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТТЕРДІ КӨРСЕТУ ТУРАЛЫ

Санитариялық-эпидемиологиялық қорытындыларды беру бойынша мемлекеттік қызметтерді көрсету қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі Кодексінің 19-бабы 1-тармағының 1) тармақшасына және "Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы" 2013 жылғы 15 сәуірдегі Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабының 1) тармақшасына сәйкес әзірленді және эпидемиялық мәні жоғары объектінің және қоршаған ортаға зиянды заттар мен физикалық факторлардың жол берілетін шекті шығарындылары мен жол берілетін шекті төгінділері, санитариялық қорғау аймақтары мен санитариялық-қорғаныш аймақтары бойынша нормативтік құжаттама жобаларының, шикізат пен өнімнің жаңа түрлерінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі туралы санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беру тәртібін айқындайды.

Санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды-мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылау мен қадағалау объектілерінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігін куәландыратын құжат. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласында мемлекеттік қызметтің 3 түрін көрсетеді: 1) "Эпидемиялық маңыздылығы жоғары объектінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге және гигиеналық нормативтерге сәйкестігі (сәйкесеместігі) туралы санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беру"; 2) "Қоршаған ортаға, санитариялық қорғау аймақтарына және санитариялық-қорғау аймақтарына, шикізат пен өнімге зиянды заттар мен физикалық факторлардың жол берілетін шекті шығарындылары мен жол берілетін шекті төгінділер жөніндегі нормативтік құжаттама жобаларына санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беру"; 3) "Тамақ өнімдерін өндіру (дайындау) объектісіне есептік нөмір беру".

Эпидемиялық мәні жоғары объектінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі туралы санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беру тәртібі "Эпидемиялық мәні жоғары объектінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі туралы санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды және оның аумақтық бөлімшелері "электрондық үкімет" www.egov.kz, www.elicense.kz веб-порталы арқылы көрсетеді. Эпидемиялық мәні жоғары объектінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі туралы санитариялық-эпидемиологиялық қорытындыны алу үшін заңды немесе жеке тұлға көрсетілетін қызметті берушіге портал арқылы объектілерге мемлекеттік көрсетілетін қызмет Стандартына сәйкес құжаттарды жібереді.

«Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау мен қадағалауға жататын тамақ өнімін өндіру объектілеріне есепке алу нөмірлерін беру» мемлекеттік көрсетілетін қызметі туралы "Халықтың санитариялық-

эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау мен қадағалауға жататын тамақ өнімін өндіру объектісіне есепке алу нөмірін беру" мемлекеттік көрсетілетін қызметімен жиынтықта "бір өтініш" арқылы алуға болады.

Осыған сәйкес санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беру және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау мен қадағалауға жататын тамақ өнімін өндіру объектісіне есепке алу нөмірін беруді растау туралы өтініш портал арқылы жіберіледі.

Көрсетілетін қызметті алушы жұмыс уақыты аяқталғаннан кейін, демалыс және мереке күндері жүгінген кезде еңбек заңнамасына сәйкес өтініштерді қабылдау және мемлекеттік қызмет көрсету нәтижелерін беру келесі жұмыс күні жүзеге асырылады. Көрсетілетін қызметті берушінің жауапты құрылымдық бөлімшесінің қызметкері объектілерге мемлекеттік көрсетілетін қызмет Стандарттың 8-тармағында көрсетілген құжаттарды тіркеген сәттен бастап екі жұмыс күні ішінде ұсынылған құжаттардың толықтығын тексереді. Көрсетілетін қызметті алушының жеке басын куәландыратын құжаттың деректері туралы, заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу), дара кәсіпкерді мемлекеттік тіркеу туралы мәліметтерді көрсетілетін қызметті беруші "электрондық үкімет" шлюзі арқылы тиісті мемлекеттік ақпараттық жүйелерден алады.

Көрсетілетін қызметті алушы толық емес құжаттар топтамасын және (немесе) қолданылу мерзімі өткен құжаттарды ұсынған жағдайда жауапты құрылымдық бөлімшесінің қызметкері көрсетілген мерзімде өтінішті одан әрі қараудан дәлелді бас тартуды дайындайды.

Көрсетілетін қызметті беруші басшысының электрондық цифрлық қолтаңбасымен қол қойылған өтінішті одан әрі қараудан дәлелді бас тарту көрсетілетін қызметті алушыға электрондық құжат нысанында жіберіледі.

Көрсетілетін қызметті алушы құжаттардың толық топтамасын ұсынған жағдайда, көрсетілетін қызметті берушінің жауапты құрылымдық бөлімшесінің қызметкері екі жұмыс күні ішінде объектілерге мемлекеттік көрсетілетін қызмет стандартында көрсетілген құжаттардың сәйкестігін қарайды. Осы көрсетілген құжаттар келген жағдайда көрсетілетін қызметті берушінің жауапты құрылымдық бөлімшесінің қызметкері төрт жұмыс күні ішінде объектінің мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық нормалау жүйесі құжаттарының талаптарына сәйкестігін тексеруді жүзеге асырады, объектіні санитариялық-эпидемиологиялық тексеру актісін ресімдейді.

Көрсетілетін қызметті берушінің жауапты құрылымдық бөлімшесінің қызметкері объектіге тексеру жүргізгеннен кейін, төрт жұмыс күні ішінде өтініштің талаптарға сәйкестігін қарайды, оң қорытынды болған кезде нысан бойынша санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды ресімдейді және береді немесе теріс қорытынды болған кезде көрсетілген мерзімде санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беруден дәлелді бас тартуды дайындайды және көрсетілетін қызметті алушыға жібереді.

Г.АЙМБЕТОВА,
Жалағаш аудандық СЭББ басшысы,
ашық көздерден алынған фотосурет.

КОНЦЕПЦИЮ УПРАВЛЕНИЯ ОТХОДАМИ РАЗРАБОТАЛИ В КАЗАХСТАНЕ

В Казахстане ежегодно образуется до 5 млн тонн бытового мусора, сообщает «24KZ». По данным Минэкологии, лишь четверть отходов уходит на переработку, остальное продолжает скапливаться на полигонах. В Правительстве уже разработали новую концепцию по управлению отходами до 2030 года и начали строительство перерабатывающих заводов. Эксперты считают, что это первый серьёзный шаг к тому, чтобы изменить отношение к мусору. Каждый казахстанец ежедневно выбрасывает в среднем около 1 килограмма мусора, это примерно 250 килограммов в год. Общий объём коммунальных отходов в стране приближается к 5 миллионам тонн. Это как если бы 20 тысяч мусоровозов или около 2 тысяч вагонов, перегруженных отходами, выстроились в колонну. И всё это за год. Большинство жителей страны до сих пор не задумываются о том, какой вред наносят экологии, просто отправляя всё в общий контейнер, говорит глава Ассоциации переработчиков вторичного сырья Батырбек Аубакиров.

Батырбек Аубакиров, руководитель Ассоциации переработчиков вторичного сырья Казахстана:

- Каждое утро, когда вы выходите из дома, вы берёте пакет с мусором, выбрасываете его в контейнер, который стоит во дворе. В принципе, вы со своей миссией справились, дома у вас чисто хорошо, а что с этим пакетом происходит дальше, вы не знаете. А отвезли его на полигон. На полигоне, к сожалению, большая часть не подлежит переработке, и это просто остаётся на полигоне гореть, гнить, отравлять нашу почву, в почву дальше погружается, где находится вода, соответственно, отравляет воду. У тех же, кто осознает важность сортировки отходов, возникает другой вопрос: куда всё это нести? В Ассоциации переработчиков вторсырья продвигают идею создания экопунктов - специальных точек

приёма мусора.

- Вы будете знать, что по соседству стоит небольшой пункт, куда вы можете сдать бутылки пластиковые, тетрапак можете сдать, какую-то макулатуру, стеклянные бутылки. Мы хотим, чтобы меньше отходов уходило на полигон. Потому что на полигоне, они уже, к сожалению, не восстанавливаются.

Исследование прошлого года показало, что активнее всех сортируют мусор алматинцы. В тройке лидеров также Астана и Карагандинская область. К слову, в столице культуру раздельного сбора отходов стали прививать лет пять назад, когда на контейнерных площадках появились жёлтые баки - для металла, пластика и макулатуры, то есть для сухих отходов. Всё остальное нужно выбрасывать в зелёные ёмкости. Правда, не все ещё используют эти контейнеры по назначению, с сожалением отмечают сами жители.

- Проблема мусора меня очень беспокоит, волнует, потому что мусор повсюду. У нас в стране пока не очень с переработкой, с утилизацией. Но надо начинать с простого, с самих людей.

- Акимату нужно уделять этому больше времени и ресурсов. Может быть, людей привлекать, технику покупать. Этой осенью в Казахстане утвердили новую Концепцию управления отходами на 2026-2030 годы. Она должна полностью изменить подход к обращению с мусором: от простого захоронения к современным цифровым решениям и экономике замкнутого цикла. В планах - принять отдельный закон, пересмотреть тарифы и разработать чёткие схемы работы для каждого региона. Авторы: Асем Утешева, Руслан Алиев.

**По материалам www.24.kz,
фото: www.24.kz, pixabay.com.**

БОТУЛИЗМ ЖӘНЕ ОНЫҢ АЛДЫН АЛУ ШАРАЛАРЫ

Ботулизм - орталық жүйке жүйесінің ауыр зақымдануымен өтетін, тіпті өлімге әкелуі мүмкін, бірақ салыстырмалы түрде сирек кездесетін ауру. Бұл әдетте ластанған тағамдарда түзілетін жоғары белсенді ботулизм токсиндерін тұтыну нәтижесінде пайда болатын интоксикация. Ботулизм адамнан адамға берілмейді. Өндіретін споралар Клостридиум ботулиним жоғары температураға төзімді және қоршаған ортада кең таралған. Ботулиним токсиндері ағзаға дұрыс өңделмеген тағамдарды, түрлі консервілерді (саңырауқұлақтар, компоттар), тұздалған балық, ет өнімдерін, шұжықтарды жеген кезде түседі.

Негізгі симптомдары - әлсіздік және бас айналу, бұлыңғыр көру, ауыздың құрғауы, жұту мен сөйлеудің қиындауы. Құсу, диарея, іш кату және кебулер де болуы мүмкін. Симптомдар әдетте 12-36 сағаттан кейін (кем дегенде 4 сағаттан кейін және ең көбі 8 күннен кейін) пайда болады. Ауру 5-10% жағдайда өліммен аяқталуы мүмкін. Ботулизмнің алдын алу емдеуге қарағанда әлдеқайда оңайырақ. Оны жұқтыру қаупін азайту үшін бірнеше ережелерді сақтау маңызды: -үйде консервілер мен банкаларды дайындау кезінде көкөністер мен саңырауқұлақтарды мұқият жуу; -балық, ет және көкөніс консервілерін термиялық өңдеуден өткізу - ботулиним токсині кем дегенде 10 минут қайнатқанда жойылады; -сатып алудан бұрын және тамақтанар алдында мұқият тексеру - қақпағы ісінген немесе зақымдануы бар тағамдарды тұтынбау; -тазалық және жеке бас гигиенасы ережелерін сақтау. Егер үйдегі консервілерді, ысталған тағамдарды жегеннен кейін денсаулық жағдайыңыз нашарласа, дереу медициналық көмекке жүгініңіз.

Сондай-ақ тамақ қалдықтарын тастамау өте маңызды - бұл тезірек диагноз қоюға және дұрыс емдеуді бастауға көмектеседі. Осы аталған қарапайым қағидаларды сақтау арқылы өзіңіз бен жақындарыңыздың денсаулығын сақтауға үлес қоса аласыз.

А.Қ.ТАЖМАХАНОВА,
Жалағаш аудандық санитариялық-эпидемиологиялық
бақылау Басқармасының бас маманы,
ашық көздерден алынған фотосурет.

ӨНДІРІСТІК ОРЫНДАРДАҒЫ САНИТАРИЯЛЫҚ ТАЛАПТАР

Өндірістік орындарда төмендегідей санитариялық талаптар сақталуы тиіс.

Өндірістік объектілерде бір жұмыскерге тиесілі меншікті алаңы кемінде 4,5 шаршы метрді (бұдан әрі – м²), үй-жайдың биіктігі кемінде 3,25 метрді (бұдан әрі – м²) құрау қажет. Әрбір тұрақты және тұрақсыз жұмыс орнының алаңы (кабиналар мен объектілерді қоспағанда, бос алаңдардың көлемі арнайы талаптармен келісіледі) кемінде 2,2м² құрауы тиіс. Үй-жайлардың көлемі микроклиматы бойынша нормативтердің талаптарын қамтамасыз ету қажеттілігіне қарай, бірақ кемінде 15 текше метр (бұдан әрі – м³) есебі арқылы айқындалады.

Ғимараттар ішіндегі бөлек үй-жайлардың өзара орналасуы егер, бұл технологиялық процессті ұйымдастыруға қайшы келмесе, шикізаттың, аралық және дайын өнімдер мен бұйымдардың кері қайтару немесе қиылысу қоғалысын болдырмайтын технологиялық ағысына сәйкес бөлінеді.

Бу, газ және шаң түріндегі зиянды заттарды бөлмейтін ыстық технологиялық процесстермен сипатталатын объектілерді орналастыру үшін табиғи басқарылатын ауа алмасуды (аэрацияны) қамтамасыз ететін қабырғаның және шатырдың конструктивтік элементтерімен бір қабатты ғимараттар немесе көп қабатты ғимараттардың жоғарғы қабаттары көзделуі тиіс.

Зиянды заттар бөлінген кезде механикалық сорғыш және ауаны сору желдеткіш жүйесі, сондай-ақ технологиялық процесстерді ескере отырып жергілікті желдету жүйелері көзделеді.

Қауіптіліктің 1 және 2-класстағы зиянды заттарының жабық үй-жайларға бөлінуі болжанған өндірістік объектілерде оқшауланған үй-жайларға немесе пультпен немесе операторлық аймақтардан осы жабдықты басқаратын аймақтарда технологиялық жабдықты орналастыру көзделеді, сонымен қатар зиянды заттарымен жұмыс жүргізілетін бірнеше өндірісті бір ғимаратқа орналастыру кезінде улы заттардың көп компонентті қоспаларының пайда болуына және көрші өндірістік үй-жайларға олардың таралуына кедергі жасайтын құрылыс шешімдерін пайдалана отырып, әрқайсысын оқшаулау қамтамасыз етіледі.

Жылытылатын үй-жайлардағы түрегеп жұмыс істейтін тұрақты жұмыс орындарында еденді жабуға арналған материал жылуды сіңіретін коэффициенті бір сағатқа және бір градусқа көбейтілген бір шаршы метрге 6 килокалориядан аспайтын немесе ағаш қалқамен немесе жылу оқшаулайтын кілемшемен жабылуы тиіс.

Агрессивті сұйықтықтардың (қышқылдардың, сілтілердің) және сынап, еріткіштер, биологиялық активті заттар сияқты зиянды заттардың сері болуы мүмкін орындарда көрсетілген заттардың әсеріне төзімді, олардың сіңірілуіне жол бермейтін және тазартылатын және зарарсызданатын материалмен еденді жабу көзделуі тиіс. Көрсетілген заттарды бұрып жіберу үшін суағар көзделуі тиіс.

Бір үй-жайда бірнеше қондырғыларды орналастыру кезінде оларды орналастыру сәуле энергиясының қосындысы есебінен персоналдың жұмыс орындарындағы сәулеленудің рұқсат етілген шекті деңгейінен артуы мүмкіндігін болдырмауы тиіс.

Жұмыс істеушілерге улың, дірілдің және ультра-инфракрасыстың әсерімен байланысты жұмыс орындарына жақын жерде мерзімдік демалуға және профилактикалық рәсімдер жүргізуге арналған үй-жайлар көзделуі тиіс.

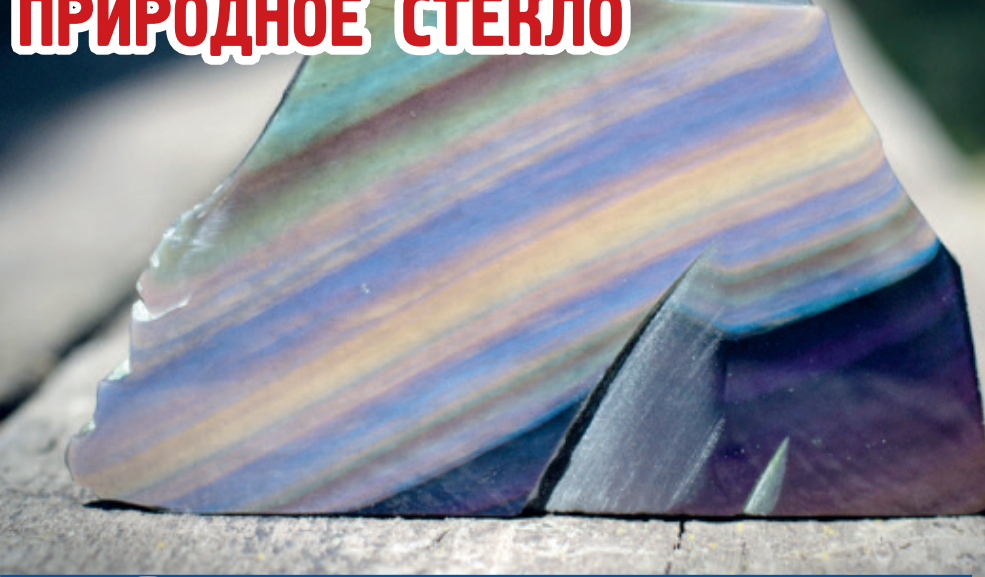
Өндірістік ғимараттарға және құрылыстарға кіреберістерде металл торлар және аяқ киімді тазартуға арналған басқа да құралдарды көздеу қажет.

Қ.КОАРОВА,
Сырдария аудандық СЭББ басшысы,
ашық көздерден алынған фотосурет.

ЭКОЖАҒАЛЫҚТАР

ЭКОНОВОСТИ

РАДУЖНЫЙ ОБСИДИАН: УНИКАЛЬНОЕ ПЕРЕЛИВЧАТОЕ ПРИРОДНОЕ СТЕКЛО

Радужный обсидиан, известный своим переливающимся многоцветием, становится все более популярным среди коллекционеров и любителей минералов. В отличие от традиционного черного обсидиана, радужный вариант демонстрирует оттенки зеленого, фиолетового и синего благодаря микроскопическим кристаллам магнетита, которые отражают свет.

Этот уникальный минерал образуется из вязкой лавы, которая быстро остывает на поверхности, не позволяя формироваться крупным кристаллам. Радужный обсидиан классифицируется как магматическая порода и встречается в ограниченных географических районах, таких как Камчатка и Курильские острова в России, Исландия или Сьерра-Невада в Калифорнии, США.

Радужный обсидиан остается редким минералом, поскольку в определенных условиях он может утратить стекловидную структуру в процессе девитрификации, или расстеклования. Это делает его не только эстетически привлекательным, но и интересным объектом для изучения геологами и любителями природы.

По материалам gismeteo.ru,
фото © Shutterstock/FOTODOM.

Құрылтайшы -
Қызылорда
облыстық
«Сыр Табиғаты»
занды тұлғалар
Ассоциациясы

Редактор
Акбота Абеннова

Газет Қазақстан
Республикасы
инвестициялар және
даму Министрлігі
байланыс,
ақпараттандыру және
Ақпарат Комитетінде
қайта тіркелген.

Тіркеу куәлігі
№15905-Г, 25.03.2016ж.

Жекеленген
авторлардың пікірі
редакция көзқарасын
білдірмейді,
қолжазбалар
қайтарылмайды.
«Сыр Табиғаты»
газетінде жарияланған
мақала көшіріліп
басылса, сілтеме
жасалуы міндетті.

Жарнама және
хабарландыру мәтіні
мен мазмұнына
редакция жауап
бермейді.

Газет редакцияның
компьютер
орталығында теріліп,
беттеліп, «ASU» баспа
үйі» ЖШС сенімгерлік
басқаруындағы
«Сыр медиа» ЖШС
баспаханасында
басылды.
Тел: 8(7242) 40-06-68

Газеттің басылу
сапасына баспахана
жауапты.

Офсеттік басылым.
Көлемі 2 баспа табақ.

Жазылу индексы - 68116

Редакцияның
мекен-жайы:
Қызылорда қаласы,
Қайнарбаев көшесі, №33.
Толық мәлімет алу үшін:
8-777-563-76-92
телефонына хабарласуға
болады.
E-mail: syr.tabigaty@gmail.com

Басылым апта
сайын жарық
көреді

Тапсырылыс
№ 2106

Таралым 500

ТОО «КазЭкосистемс»

(гослицензия 01259 №0042510
от 25.09.2008 г.) представляет
следующие виды услуг в области
охраны окружающей среды:

- Оказание консультационных услуг в области охраны окружающей среды
- Составление и содействие в подаче заявления о намеряемой деятельности в уполномоченный орган в области ООС
- Организация в проведении общественных слушаний
- Подготовка отчета о возможных воздействиях при оценке воздействия на окружающую среду
- Подготовка послепроектного анализа отчета о возможных воздействиях
- Составление заявления на получение экологического разрешения на воздействия, в том числе:
 - Составление программы управления отходами для I и II категории
 - Составление программы производственного экологического контроля (ПЭК)
- Составление отчета производственного экологического контроля
- Составление проекта плана мероприятий по охране окружающей среды
- Подготовка и содействие в подаче декларации о воздействии на окружающую среду для III категории
- Составление проектов обоснования санитарно-защитной зоны (предварительная, окончательная)
- Составление квартальных отчетов, согласно условий экологического разрешения, статистических отчетов, налоговых отчетов по форме 870.00.
- Консультация и содействие в формировании пакета документов для получения лицензии для юридических лиц, занимающихся деятельностью по переработке, обезвреживанию, утилизации и (или) уничтожению опасных отходов.

Наш адрес: г. Кызылорда,
ул. Байтурсынова, 48.
эл.адрес kazecosystems@mail.ru
тел. 8 7242 27 52 99

КАК ПОЗДНИЙ ЗАВТРАК И УЖИН МОГУТ ВРЕДИТЬ ЗДОРОВЬЮ?

Свежая публикация в Nature Communications гласит, что слишком долгое время ожидания первого или последнего приема пищи в течение дня может стать причиной серьезных проблем с сердечно-сосудистой системой. Специалисты из Европы пришли к соответствующему выводу, проведя анализ исследовательской работы, посвященной связи здоровья с питанием и его моделям.

Отмечается, что в рамках этой работы были исследованы данные 175 тысяч жителей Франции, из которых под необходимые характеристики подошло чуть больше 103 тысяч человек. Среди них большинство, а именно 79 %, составили женщины. Средний возраст участников, в свою очередь, составил примерно 42 года.

Учеными была проведена оценка времени и количества приемов пищи, основанные на записях испытуемых, а также были построены модели с целью рассмотрения связи с заболеваниями сердечно-сосудистой системы в целом, а также частными случаями развития ишемической болезни сердца и других патологий.

В итоге специалисты выяснили, что лишь час задержки завтрака увеличивал риск развития болезней сердца на 6 %, и чем больше было ожидание, тем выше был риск. В случае с ужином риск оказался выше, поскольку поздний прием пищи (после 21:00) увеличивал опасность развития цереброваскулярных недугов на 28 % по сравнению с теми, кто ел последний раз до 20:00.

По материалам gismeteo.ru,
фото © Lucky Business Shutterstock/FOTODOM.

ПРИБРЕТАЙТЕ ПОДПИСКУ И ПОЛУЧАЙТЕ СВЕЖИЕ ВЫПУСКИ ГАЗЕТЫ ПО ЭЛЕКТРОННОМУ АДРЕСУ

syr.tabigaty@gmail.com
www.syrtabigaty.kz

Наш адрес: г.Кызылорда, ул.Кайнарбаева, 33
+7 777 563 76 92

